

Poradnik dotyczący odpadów i substancji odzyskiwanych

Wersja: 2
maj 2010 r.

INFORMACJA PRAWNA

Niniejszy dokument zawiera wskazówki wyjaśniające treść i sposób wykonania obowiązków nałożonych w ramach systemu REACH. Przypomina się użytkownikom, że jedynym autentycznym źródłem prawa pozostaje rozporządzenie w sprawie REACH, a informacje zawarte w niniejszym dokumencie nie stanowią porad prawnych. Europejska Agencja Chemikaliów nie ponosi żadnej odpowiedzialności w związku z treścią niniejszego dokumentu.

KLAUZULA O WYŁĄCZENIU ODPOWIEDZIALNOŚCI

Poniższy tekst jest tłumaczeniem roboczym dokumentu pierwotnie sporządzonego w języku angielskim. Tekst został przetłumaczony i sprawdzony pod kątem kompletności przez Centrum Tłumaczeń dla Organów Unii Europejskiej. Sformułowania naukowe/techniczne zostały zweryfikowane przez właściwy organ w Polsce. Zwracamy uwagę, że wersja angielska, która jest również dostępna na tej stronie internetowej, jest wersją oryginalną.

Poradnik dotyczący odpadów i substancji odzyskiwanych

Nr ref.: ECHA-10-G-07-PL
Data: 05/2010
Język: PL

© Europejska Agencja Chemikaliów, 2010.

Strona tytułowa © Europejska Agencja Chemikaliów

Powielanie dozwolone pod warunkiem kompletnego podania źródła informacji w następującej formie: „Źródło: Europejska Agencja Chemikaliów, <http://echa.europa.eu/>”, a także pod warunkiem przekazania pisemnego powiadomienia do Działu Komunikacji ECHA (publications@echa.europa.eu).

Jeżeli mają Państwo pytania lub uwagi dotyczące niniejszego dokumentu, prosimy o przesłanie ich (z podaniem numeru referencyjnego oraz daty wydania) przy użyciu formularza wniosku o udzielenie informacji, dostępnego na stronie „Skontaktuj się z ECHA” pod adresem: http://echa.europa.eu/about/contact_en.asp

EUROPEJSKA AGENCJA CHEMIKALIÓW

ADRES KORESPONDENCYJNY: P.O. BOX 400, FI-00121 HELSINKI, FINLANDIA

SIEDZIBA: ANNANKATU 18, HELSINKI, FINLANDIA

PRZEDMOWA

Niniejszy dokument odnosi się do rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie REACH z dnia 18 grudnia 2006 r.¹, zwanego dalej rozporządzeniem REACH, a w szczególności do stosowania jego art. 2 ust. 7 lit. d). Niniejszy dokument opisuje warunki, na jakich podmioty zajmujące się odzyskiem substancji z odpadów mogą korzystać z wyłączenia określonego w art. 2 ust. 7 lit. d) rozporządzenia, i zawiera omówienie obowiązku udostępniania informacji w łańcuchu dostaw, o którym mowa w tytule IV rozporządzenia REACH i który nie jest objęty wyłączeniem.

Niniejszy dokument należy do serii poradników, których celem jest udzielenie pomocy wszystkim zainteresowanym stronom w przygotowaniach do spełnienia obowiązków na mocy rozporządzenia REACH. Poradniki zawierają szczegółowe wytyczne dotyczące wielu kluczowych procesów wymaganych w systemie REACH, a także określonych metod technicznych lub naukowych, które muszą być stosowane przez podmioty przemysłowe lub właściwe organy na podstawie rozporządzenia REACH.

Niniejszy poradnik został przygotowany przez Komisję z udziałem wszystkich interesariuszy, tj. państw członkowskich, przedstawicieli przemysłu i organizacji pozarządowych (NGO). Dokument został przekazany Agencji na posiedzeniu REACH CA w grudniu 2008 r. ECHA dopracowała treść niniejszego poradnika, uwzględniając wymagające wyjaśnienia kwestie zidentyfikowane w wyniku rozmów z ekspertami w ramach procedury konsultacyjnej².

Poradnik jest dostępny na stronie internetowej Europejskiej Agencji Chemikaliów³. Wszelkie aktualizacje poradnika przygotowywane przez ECHA będą ponownie poddawane procedurze konsultacyjnej.

¹ Sprostowanie do rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dn. 18 grudnia 2006 r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH) i utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów, zmieniającego dyrektywę 1999/45/WE oraz uchylającego rozporządzenie Rady (EWG) nr 793/93 i rozporządzenie Komisji (WE) nr 1488/94, jak również dyrektywę Rady 76/769/EWG i dyrektywy Komisji 91/155/EWG, 93/67/EWG, 93/105/WE i 2000/21/WE (Dz.U. L 396, 30.12.2006); zmienionego rozporządzeniem Rady (WE) nr 1354/2007 z dn. 15 listopada 2007 r. dostosowujące rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH) ze względu na przystąpienie Bułgarii i Rumunii (Dz.U. L 304, 22.11.2007, str. 1).

² http://echa.europa.eu/doc/FINAL_MB_30_2007_Consultation_procedure_on_guidance.pdf.

³ http://echa.europa.eu/reach_pl.asp.

Historia dokumentu

Wersja	Uwagi	Data
Wersja 1	Projekt poradnika sporządzony przez Komisję Europejską (CA/24/2008 rev.1) i przekazany do nadsyłania uwag do członków posiedzenia REACH CA	wrzesień 2008 r.
Wersja 1.1	Projekt poradnika (CA/24/2008 rev.2) – dodanie przykładu dotyczącego wyrobów (kruszywa w pewnych warunkach mogą być uznawane za wyroby)	październik 2008 r.
Wersja 1.2	Projekt poradnika (CA/24/2008 rev.3) – przyjęcie informacji prawnej (wyłączenie odpowiedzialności)	kwiecień 2009 r.
Wersja 1.3	<ul style="list-style-type: none"> – Skoncentrowanie zakresu poradnika na i) wyłączeniach z rejestracji na podstawie art. 2 ust. 7 lit. d) rozporządzenia REACH oraz ii) odpowiednich obowiązkach podmiotów zajmujących się odzyskiem dotyczących informowania klientów o substancjach niebezpiecznych w produktach odzyskiwanych, które wprowadzają na rynek. <ul style="list-style-type: none"> ○ Identyczność substancji już zarejestrowanej. ○ Informacje na temat substancji dostępne dla podmiotu zajmującego się odzyskiem. ○ Informacje dostępne dla podmiotu zajmującego się odzyskiem w celu spełnienia wymogów DSD/ rozporządzenia CLP. ○ Wymogi dotyczące zgłoszenia na podstawie rozporządzenia CLP – Usunięcie niezgodności dotyczących identyczności substancji, statusu zanieczyszczeń i substancji w mieszaninach. – Zwiększenie spójności z poradnikiem dotyczącym wyrobów. – Wyjaśnienie, jakie obowiązki ciążą na podmiocie zajmującym się odzyskiem (korzystającym z wyłączenia) w odniesieniu do oceny potencjalnych zagrożeń związanych z materiałem odzyskiwanym i przekazywanie tych informacji klientom. – Aktualizacji odnośników do poradników. – Zmiana struktury dokumentu – Dodanie: <ul style="list-style-type: none"> ○ przykładów ○ schematu ○ wykazu skrótów i definicji 	marzec 2010 r.
Wersja 2	<ul style="list-style-type: none"> - Zmiany i poprawki edytorskie - Zwiększenie spójności w zakresie słownictwa: substancja w jej postaci własnej, mieszanina i wyrób 	maj 2010 r.

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE	1
2. WYMAGANIA ROZPORZĄDZENIA REACH DOTYCZĄCE SUBSTANCJI ODZYSKIWANYCH	3
2.1. Rejestracja wstępna	3
2.2. Rejestracja	5
2.2.1. Czy odzysk jest procesem produkcyjnym w rozumieniu rozporządzenia REACH?	5
2.2.2. Identyfikacja substancji odzyskiwanej	6
2.2.3. Rozróżnienie pomiędzy substancją, mieszaniną a wyrobem	6
2.2.4. Zanieczyszczenia	9
2.3. Wymogi dotyczące wyłączenia na podstawie art. 2 ust. 7 lit. d) rozporządzenia REACH	10
2.3.1. Warunek 1: „identyczność” substancji odzyskiwanej i substancji już zarejestrowanej	10
2.3.2. Warunek 2: wymagane informacje	12
2.4. Informacje do udostępnienia użytkownikom substancji odzyskiwanych	14
2.4.1. Istotność i adekwatność informacji	14
2.4.2. Karty charakterystyki	15
2.4.3. Pozostałe informacje: numer rejestracji i scenariusz narażenia	17
2.5. Pozostałe obowiązki	20
2.5.1. Wykaz klasyfikacji i oznakowania	20
2.5.2. Ograniczenia	20
2.5.3. Zezwolenia	20
2.6. Uwagi dotyczące poszczególnych strumieni odzyskiwanych materiałów	21
DODATEK 1: POSZCZEGÓLNE STRUMIENIE MATERIAŁÓW ODZYSKIWANYCH	24
1.1. Papier odzyskiwany	24
1.2. Szkło odzyskiwane.....	24
1.3. Metale odzyskiwane	25
1.4. Kruszywa odzyskiwane.....	26
1.5. Polimery odzyskiwane	28
1.6. Odzyskiwanie gumy	29
1.7. Odzyskiwane oleje.....	30
1.8. Rozpuszczalniki odzyskiwane.....	31
DODATEK 2: WYKAZ SKRÓTÓW I DEFINICJI	33

1. WPROWADZENIE

Zgodnie z art. 2 ust. 2 rozporządzenia REACH „Odpady, w rozumieniu dyrektywy 2006/12/WE⁴ Parlamentu Europejskiego i Rady, nie są substancją, preparatem ani wyrobem w rozumieniu art. 3 niniejszego rozporządzenia.” Oznacza to, że do odpadów nie stosuje się wymagań rozporządzenia REACH dotyczących substancji, mieszanin i wyrobów⁵.

Nie oznacza to jednak, że substancje zawarte w odpadach są całkowicie wyłączone z rozporządzenia REACH. Producenci lub importerzy substancji w jej postaci własnej, w mieszaninach lub w wyrobach (zwanej dalej „substancją”), która podlega rejestracji na podstawie rozporządzenia REACH, są zobowiązani do odpowiedniego uwzględnienia etapu istnienia substancji, na którym jest ona odpadem, zgodnie z pkt 5.2.2 załącznika I do rozporządzenia REACH, przy ocenie na podstawie tytułu II rozporządzenia REACH⁶. W szczególności, zgodnie z art. 3 ust. 37) rozporządzenia REACH, scenariusz narażenia definiowany jest jako „zespół warunków, w tym warunków operacyjnych i środków związanych z zarządzaniem ryzykiem, opisujących sposób produkcji lub **stosowania substancji podczas jej etapów istnienia oraz sposób, w jaki producent lub importer kontroluje narażenie ludzi i środowiska lub w jaki zaleca dalszemu użytkownikowi sprawowanie takiej kontroli. [...]”**. Odpady, które mogą zawierać substancję, obejmują odpady z produkcji substancji, odpady powstające w wyniku stosowania substancji oraz odpady powstające na koniec okresu użytkowania wyrobów zawierających daną substancję.

Status odpadów w kontekście scenariuszy narażenia oraz wzajemne powiązania w tym zakresie pomiędzy rozporządzeniem REACH a prawodawstwem dotyczącym odpadów opisano w sekcji R 13.2.6 i R 18.2 Poradnika na temat wymagań informacyjnych i oceny bezpieczeństwa chemicznego⁷. Z tego powodu w niniejszym poradniku nie zostały omówione scenariusze narażenia dla etapu istnienia substancji jako odpadu.

W chwili gdy dany materiał „przestaje być odpadem”, zaczyna podlegać wymaganiom rozporządzenia REACH zasadniczo w ten sam sposób, jak wszystkie inne materiały, przy czym warunkowo mogą być stosowane pewne wyjątki. Definicja chwili, w której odpad przestaje być odpadem, była przedmiotem długich dyskusji. Zgodnie z art. 6 ust. 1 i 2 nowej dyrektywy ramowej o odpadach niektóre określone rodzaje odpadów przestają być odpadami, gdy zostały poddane procesowi odzysku i spełniają ściśle kryteria opracowane zgodnie z określonymi warunkami prawnymi, w szczególności:

- a) *dana substancja lub przedmiot jest powszechnie stosowana do konkretnych celów;*
- b) *istnieje rynek takich substancji lub przedmiotów bądź popyt na nie;*
- c) *dana substancja lub przedmiot spełniają wymagania techniczne dla konkretnych celów oraz wymagania obowiązujących przepisów i norm mających zastosowanie do produktów; oraz*
- d) *zastosowanie danej substancji lub przedmiotu nie prowadzi do ogólnych niekorzystnych skutków dla środowiska lub zdrowia ludzkiego.*

⁴ Uchylona dyrektywą 2008/98/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dn. 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów i uchylająca niektóre dyrektywy (dyrektywa ramowa o odpadach).

⁵ Więcej informacji na temat tego wyłączenia znajduje się w poradniku na temat rejestracji:

http://guidance.echa.europa.eu/docs/guidance_document/registration_pl.htm (część 1.6.3.4).

⁶ Zob. również wytyczne na temat szacowania narażenia w kontekście etapu istnienia substancji jako odpadu:

http://guidance.echa.europa.eu/docs/guidance_document/information_requirements_r18_en.pdf?vers=20_08_08.

⁷ Rozdział R 13.2.6 „Warunki operacyjne i środki kontroli ryzyka dotyczące etapu istnienia jako odpadu” i rozdział R 18.2 „Opisywanie strumieni odpadów powstających w wyniku produkcji, stosowania i kolejnych etapów istnienia” Poradnika na temat wymagań informacyjnych i oceny bezpieczeństwa chemicznego

http://guidance.echa.europa.eu/docs/guidance_document/information_requirements_pl.htm.

Komisja ustali kryteria dla poszczególnych materiałów w drodze aktów delegowanych na zasadzie procedury komitetowej. Dla każdego strumienia odpadów trzeba wziąć pod uwagę inne czynniki. Omówienie i wytyczne dotyczące kryteriów utraty statusu odpadu⁸ w odniesieniu do różnych strumieni odpadów, wykraczają poza zakres niniejszego dokumentu.

Na podstawie decyzji komitetowych⁹, jakie mogą zostać podjęte w przyszłości, lub też indywidualnych decyzji w sprawie utraty statusu odpadu podjętych przez organy państw członkowskich na mocy art. 6 ust. 4 dyrektywy ramowej o odpadach¹⁰ niektóre materiały uważane obecnie za odpady mogą w przyszłości utracić status odpadu. Oznacza to, że takie materiały nie tylko przestają podlegać przepisom o odpadach, ale mogą również zacząć podlegać wymogom REACH, chyba że spełniają kryteria wyłączenia. Określenie kryteriów utraty statusu odpadu jest przedmiotem przepisów o odpadach i niniejszy dokument nie objaśnia, kiedy takie kryteria się stosuje ani kiedy uprzednio odrzucone produkty przestają być odpadami. Niniejszy poradnik dotyczący odpadów i substancji odzyskiwanych ma na celu objaśnienie obowiązków, jakie muszą spełnić podmioty zajmujące się odzyskiem¹¹, aby spełnić wymagania rozporządzenia REACH, przyczyniając się tym samym do osiągnięcia ogólnych celów Komisji Europejskiej w zakresie zrównoważonego rozwoju i promowania odzysku i recyklingu.

Niniejszy poradnik ma wyjaśnić status materiałów, które zostały odzyskane, przestały być odpadami i podlegają wymaganiom REACH dotyczącym substancji, mieszanin i wyrobów. Poradnik objaśnia, na podstawie których głównych informacji podmiot zajmujący się odzyskiem może skorzystać z wyłączenia na podstawie art. 2 ust. 7 lit d) rozporządzenia REACH:

„7. Z zakresu zastosowania przepisów tytułu II, V i VI wyłącza się:

[...]

d) substancje w ich postaci własnej lub jako składniki mieszanin lub w wyrobach, zarejestrowane zgodnie z przepisami tytułu II i odzyskiwane na terytorium Wspólnoty, jeżeli:

(i) substancja, która powstaje w procesie odzysku jest taka sama, jak substancja zarejestrowana zgodnie z przepisami tytułu II; i

(ii) informacje wymagane na podstawie art. 31 lub 32 odnoszące się do substancji, która została zarejestrowana zgodnie z przepisami tytułu II są dostępne dla podmiotu zajmującego się odzyskiem.”¹²

Należy zauważyć, że niniejszy poradnik nie precyzuje poziomu szczegółowości wymaganego dla różnych rodzajów strumieni odzysku. W załączniku 1 do niniejszego poradnika za pomocą różnych przykładów przedstawiono jednak ogólne obowiązki, jakie podmiot zajmujący się odzyskiem musi spełnić, aby skorzystać z wyłączenia na podstawie art. 2 ust. 7 lit d) rozporządzenia REACH.

⁸ Informacje na temat kryteriów utraty statusu odpadu opracowanych w kontekście wykonania dyrektywy 2008/98/WE (dyrektywa ramowa o odpadach) są dostępne pod adresem:

<http://susproc.jrc.ec.europa.eu/activities/waste/documents/Endofwastecriteriafinal.pdf>

⁹ http://europa.eu/scadplus/glossary/comitology_en.htm.

¹⁰ W zakresie utraty statusu odpadu art. 6 zmienionej dyrektywy ramowej o odpadach 98/2008/WE stanowi:

W przypadkach gdy nie ustalono kryteriów (utraty statusu odpadu) na szczeblu wspólnotowym w ramach procedury, o której mowa w ust. 1 i 2, państwa członkowskie mogą decydować odrębnie w każdym przypadku, czy dany odpad przestał być odpadem, z uwzględnieniem odnośnego orzecznictwa. O decyzjach takich zawiadamiają Komisję zgodnie z dyrektywą 98/34/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 czerwca 1998 r. ustanawiającą procedurę udzielania informacji w dziedzinie norm i przepisów technicznych oraz zasad dotyczących usług społeczeństwa informacyjnego (1), w przypadkach, gdy ta dyrektywa tego wymaga.

¹¹ Należy zauważyć, że terminy „operator odzysku”, „podmiot zajmujący się odzyskiem” i „producent odzyskiwanej substancji” odnoszą się w tym dokumencie do tego samego podmiotu.

¹² Substancje odzyskiwane podlegają wyłączeniu na mocy art. 2 ust. 7 lit. d) tylko na określonych warunkach. Oznacza to, że intencją prawodawcy nie było ogólne wyłączenie substancji odzyskiwanych poprzez umieszczenie ich w załączniku V.

2. WYMAGANIA ROZPORZĄDZENIA REACH DOTYCZĄCE SUBSTANCJI ODZYSKIWANYCH

Etap obróbki odpadu, na którym zaczyna on podlegać wymogom REACH, różni się w zależności od tego, kiedy materiał traci status odpadu. Wynika z tego, że w chwili gdy materiał traci status odpadu, proces odzysku dobiega końca. Takie materiały, które utraciły status odpadu, mogą następnie być poddawane obróbce jako substancja w jej postaci własnej lub jako składnik mieszaniny lub wyrobu w procesie produkcyjnym. Procesy odzysku często obejmują kilka etapów, przy czym często dopiero ostatni etap skutkuje powstaniem materiału, który nie jest już klasyfikowany jako odpad zgodnie z przepisami UE dotyczącymi odpadów. Poza tym w niektórych przypadkach tylko część materiału powstającego w wyniku procesu odzysku nie jest już odpadem¹³.

Z tego względu wszystkie etapy odzysku, które nie skutkują powstaniem materiału innego niż odpad, stanowią część procesu obróbki odpadów, który podlega przepisom o odpadach. Ponadto zgodnie z art. 2 ust. 2 rozporządzenia REACH odpady, w tym odpady powstające w wyniku procesów odzysku, nie są substancjami, mieszaninami ani wyrobami. Na potrzeby rozporządzenia REACH substancje odzyskiwane należy rozumieć wyłącznie jako **substancje, które** będąc uprzednio odpadami, **przestały być odpadami** zgodnie z dyrektywą ramową o odpadach. Składniki substancji odzyskanej mogą być obecne w ich postaci własnej w strumieniu odpadów lub mogą być uzyskiwane ze strumienia odpadów poprzez modyfikację chemiczną w czasie procesu odzysku (zob. sekcja 2.2.1).

2.1. Rejestracja wstępna

Jeżeli dotyczy, wyłączenie z obowiązku rejestracji substancji odzyskiwanych na podstawie art. 2 ust. 7 lit. d) rozporządzenia REACH opiera się na warunku, że dana substancja została już wcześniej zarejestrowana. Pomimo, że najprawdopodobniej większość substancji odzyskiwanych zostanie zarejestrowana przed wejściem w życie obowiązków rejestracyjnych dotyczących substancji wprowadzonych, do końca fazy rejestracji wstępnej¹⁴ nie dokonano żadnych rejestracji. Należy jednak zauważyć, że substancje niewprowadzone, które nie mogą być rejestrowane wstępnie, podlegają obowiązkowi rejestracji począwszy od czerwca 2008 r., kiedy to wszedł w życie tytuł II rozporządzenia REACH. Z tego względu wszelkie odzyskiwane substancje niewprowadzone muszą odnosić się do tych rejestracji, aby możliwe było dla nich skorzystanie z wyłączenia na mocy art. 2 ust. 7 lit d) rozporządzenia REACH.

¹³ Art. 6 ust. 1 dyrektywy ramowej o odpadach stanowi, że „Niektóre określone rodzaje odpadów przestają być odpadami [...], gdy zostały poddane procesowi odzysku, w tym recyklingu [...]” i art. 6 ust. 3 dyrektywy ramowej o odpadach stanowi, że „Odpady, które przestają być odpadami zgodnie z ust. 1 i 2, nie są też odpadami na potrzeby obliczenia poziomów odzysku i recyklingu określonych w dyrektywach 94/62/WE, 2000/53/WE, 2002/96/WE i 2006/66/WE oraz innych odnośnych wspólnotowych przepisach prawnych, jeżeli spełnione zostały wymogi w zakresie recyklingu lub odzysku ustanowione w tych przepisach.”

¹⁴ Rejestracja wstępna polega na nieodpłatnym przekazaniu Agencji ograniczonego zestawu informacji, zawierającego zasadniczo nazwę substancji, nazwisko i adres osoby kontaktowej, przewidziany termin rejestracji i wielkość obrotu; więcej informacji znajduje się pod adresem http://echa.europa.eu/pre-registration_pl.asp. Podmioty dokonujące rejestracji wstępnej muszą udostępniać dane na żądanie (jeżeli podmiot nie dysponuje takimi danymi, wystarczy że zamieści takie oświadczenie w odpowiedzi na żądanie). Poza tym rola operatorów odzysku w ramach forów wymiany informacji o substancjach (SIEF) zależy od ich dobrowolnego zaangażowania i mogą oni zrezygnować z czynnego uczestnictwa (uczestnicy nieaktywni). Podmioty dokonujące rejestracji wstępnej nie są zobowiązane do ponoszenia kosztów SIEF, chyba że korzystają z danych podlegających podziałowi kosztów na podstawie rozporządzenia REACH (więcej informacji znajduje się w wytycznych na temat udostępniania danych). Rejestracja wstępna nie skutkuje obowiązkiem rejestracji substancji.

Jeżeli substancja nie została jeszcze zarejestrowana przez inny podmiot, to nie są spełnione warunki art. 2 ust. 7 lit. d) rozporządzenia REACH. Z tego względu podmioty zajmujące się odzyskiem, które produkują daną substancję, mogą podlegać obowiązkowi rejestracji. Oznacza to, że podmiot zajmujący się odzyskiem, który nie dokonał rejestracji wstępnej swojej substancji, nie może zgodnie z prawem produkować ani importować swojej substancji dopóki nie zostanie ona zarejestrowana przez niego samego lub przez inny podmiot.

Zatem tylko rejestracja wstępna zapewnia zgodną z prawem kontynuację produkcji lub importu do czasu upływu odpowiedniego terminu rejestracji, pod warunkiem że substancja będąca przedmiotem rejestracji wstępnej spełnia kryteria art. 3 ust. 20 rozporządzenia REACH. Chociaż okres rejestracji wstępnej oraz pierwszy termin późniejszej rejestracji wstępnej już minęły, istnieje jeszcze możliwość skorzystania z późnej rejestracji wstępnej dla podmiotów po raz pierwszy produkujących lub importujących odzyskiwane substancje wprowadzone w postaci własnej, w mieszaninach lub w wyrobach, na określonych warunkach zgodnie z art. 28 ust. 6 rozporządzenia REACH¹⁵.

Dokonanie rejestracji wstępnej nie musi oznaczać obowiązku rejestracji, ponieważ dana substancja może zostać zarejestrowana przez innego rejestrującego, co oznacza, że podmiot zajmujący się odzyskiem może wtedy skorzystać z wyłączenia na podstawie art. 2 ust. 7 lit. d) rozporządzenia REACH. W przypadku decyzji o zmianie kryteriów statusu odpadu (na poziomie krajowym lub wspólnotowym) również istnieje możliwość skorzystania z późniejszej rejestracji wstępnej zgodnie z objaśnieniami powyżej na podstawie art. 28 ust. 6 rozporządzenia REACH. Podmiot zajmujący się odzyskiem powinien jednak ocenić, czy utrata statusu odpadu może zmienić termin rejestracji, ponieważ dla niektórych materiałów ilość odzyskiwanej substancji może być większa niż produkcja pierwotna. Z tego względu podmioty zajmujące się odzyskiem mogą podlegać obowiązkowi wcześniejszej rejestracji substancji niż jej producenci pierwotni.

Rejestracja wstępna otwiera możliwość komunikacji z innymi producentami tej samej substancji. Dzięki temu podmioty zajmujące się odzyskiem mogą uzyskać dostęp do danych kontaktowych innych producentów substancji i mogą, na własne życzenie, brać udział w dyskusjach w ramach SIEF. Rejestracja wstępna umożliwia również udział w dyskusjach dotyczących identyczności substancji i wykazanie identyczności własnej substancji w celów przystąpienia do SIEF. Kolejną korzyścią z uczestnictwa w SIEF podmiotów zajmujących się odzyskiem jest pomoc w opracowaniu właściwych scenariuszy narażenia dotyczących postępowania z materiałami na końcu cyklu życiowego substancji oraz w identyfikacji różnic pomiędzy pierwotnymi i wtórnymi procesami produkcji i ich wpływu (w wymaganym zakresie). Ponadto SIEF daje możliwość omówienia dostępu do informacji dotyczących bezpieczeństwa, które mogą być potrzebne podmiotom zajmującym się odzyskiem do skorzystania ze zwolnienia z rejestracji lub spełniania innych obowiązków na podstawie przepisów rozporządzenia REACH dotyczących statusu rejestracyjnego substancji (sekcja 2.5) i dostępności informacji (sekcja 2.3.2). Należy zauważyć, że rejestracja wstępna materiału odzyskiwanego jako UVCB (zamiast pojedynczej substancji z zanieczyszczeniami) może utrudnić w późniejszym czasie skorzystanie ze zwolnienia na podstawie art. 2 ust. 7 lit. d) rozporządzenia REACH (sekcja 2.2.3).

¹⁵ Osoby prawne mogą dokonać rejestracji wstępnej po dniu 1 grudnia 2008 r., jeżeli:

- produkują lub importują substancję wprowadzoną (w postaci własnej lub w wyrobach) po dniu 1 grudnia 2008 r. w ilości co najmniej 1 tony rocznie i są w stanie udowodnić, że robią to po raz pierwszy lub
- produkują lub importują wyroby o zamierzonym uwalnianiu substancji po dniu 1 grudnia 2008 r. w ilości co najmniej 1 tony rocznie i są w stanie udowodnić, że robią to po raz pierwszy.

W takim przypadku obowiązują następujące terminy rejestracji wstępnej:

- nie później niż w terminie sześciu miesięcy od chwili, gdy wielkość produkcji lub importu przekroczy próg jednej tony; oraz
- co najmniej 12 miesięcy przed odpowiednim przejściowym terminem rejestracji.

W tym kontekście produkowanie lub importowanie "po raz pierwszy" oznacza po raz pierwszy po wejściu w życie rozporządzenia REACH (1 czerwca 2007 r.).

2.2. Rejestracja

Podobnie jak inne substancje wchodzące w zakres rozporządzenia REACH substancje odzyskiwane podlegają zasadniczo obowiązkowi rejestracyjnemu na podstawie rozporządzenia REACH.

Osoba prawna dokonująca końcowej operacji odzysku powinna sprawdzić, czy substancja odzyskiwana jest zwolniona z rejestracji na podstawie wykazu z załącznika IV lub przepisów załącznika V do rozporządzenia REACH. Przykłady takich zwolnionych substancji odzyskiwanych znajdują się w załączniku 1 do niniejszego poradnika.

Jeżeli powyższe zwolnienia nie dotyczą danej substancji, to w określonych warunkach może ona podlegać wyłączeniu z rejestracji na podstawie art. 2 ust. 7 lit. d) rozporządzenia REACH. Przepisy te objaśniono szczegółowo w sekcji 2.3. Aby zapewnić zgodność z ww. przepisami, należy wziąć pod uwagę następujące zagadnienia w odniesieniu do ogólnych wymogów rejestracyjnych na podstawie REACH, które zasadniczo obowiązują również w stosunku do substancji odzyskiwanych.

2.2.1. Czy odzysk jest procesem produkcyjnym w rozumieniu rozporządzenia REACH?

Jak omówiono powyżej, po utracie statusu odpadu byłby odpad może być uznany za substancję w postaci własnej, mieszaninę zawierającą co najmniej dwie substancje lub wyrób. Dlatego należy określić, czy odzysk stanowi kontynuację stosowania pierwotnie zarejestrowanej substancji, a jeżeli nie, to należy określić, czy stanowi on proces „produktowania”, który przetwarza odpad na substancje w postaci własnej lub ponownie jako składnik mieszaniny lub wyrobu.

Cykl istnienia i łańcuch dostaw substancji pierwotnej kończą się na etapie odpadu. Jeżeli odpad przestaje być odpadem, to rozpoczyna się nowy cykl istnienia tej substancji. Proces odzysku skupia się na odzysku substancji z odpadu. Z tego względu, z definicji i w każdym przypadku, odzysk nie jest stosowaniem¹⁶.

Zgodnie z art. 3 ust. 8) rozporządzenia REACH produkcja oznacza „wytwarzanie albo ekstrakcję substancji w stanie, w jakim występują w przyrodzie”. Substancje, które w czasie procesu odpadowania i odzysku poddawane są modyfikacji chemicznej (np. niektóre rodzaje żużlu, takie jak żużel stalowy poddawany starzeniu, popiół lotny, wytwarzanie metanu podczas recyklingu surowcowego polimerów) spełniają wymogi tej definicji.

Niektóre procesy odzysku, w wyniku których powstają substancje odzyskiwane, nie obejmują jednak zmiany składu chemicznego substancji, w szczególności obróbka mechaniczna lub recykling, np. sortowanie, separacja, usuwanie zanieczyszczeń, homogenizacja, obróbka mająca na celu modyfikację makrostruktury materiału, np. kruszenie (kruszywa), cięcie, rozdrabnianie (złom metalowy), granulowanie (odpady plastikowe), mielenie materiałów, topienie bez zmiany budowy chemicznej.

W celu zapewnienia spójności i wykonalności przyjętego podejścia wszystkie formy odzysku, w tym obróbka mechaniczna, są uznawane za proces produkcyjny, jeżeli w wyniku jednego etapu odzysku lub kilku takich etapów powstaje co najmniej jedna substancja w postaci własnej lub jako składnik preparatu lub wyrobu, która nie jest już odpadem.

¹⁶ Zgodnie z art. 3 ust. 24) stosowanie „oznacza każdy rodzaj przetwarzania, przygotowywania preparatów, zużywania, magazynowania, przechowywania, obróbki, umieszczania w pojemnikach, przenoszenia z jednego pojemnika do innego, mieszania, produkcji wyrobu i każde inne wykorzystanie”.

2.2.2. Identyfikacja substancji odzyskiwanej

Aby zastosować wyłączenie określone w art. 2 ust. 7 lit. d) rozporządzenia REACH, substancjom odzyskiwanym należy przypisać tożsamość. Podobnie jak w przypadku innych substancji podlegających rejestracji na podstawie REACH wymagana jest nazwa i odpowiednie dane umożliwiające w wystarczający sposób identyfikację substancji odzyskiwanej. Sekcja 2 załącznika VI do rozporządzenia REACH („Identyfikacja substancji”) zawiera wykaz danych uznawanych za wystarczające do prawidłowej identyfikacji i nazewnictwa substancji¹⁷. Dane te zawierają zasadniczo nazwę IUPAC i/lub inny parametr chemiczny identyfikujący substancję, jej wzór cząsteczkowy i strukturalny, skład i dane analityczne (w tym standardowe dane spektralne i chromatograficzne).

Z uwagi na zmienny skład strumienia odpadów, z którego odzyskiwane są substancje, lub fakt, że z odpadów często odzyskiwane są mieszaniny substancji, a nie substancje w ich postaci własnej, nie zawsze istnieje możliwość uzyskania danych analitycznych dla każdej odzyskiwanej substancji. W takim przypadku należy jasno określić i uzasadnić, jakie inne dane wystarczają do określenia tożsamości odzyskiwanej substancji. Dane dotyczące konkretnej substancji odzyskiwanej (pochodzenie odpadu, kontrola materiału wejściowego, dane spektralne, jeżeli są dostępne, etapy procesu zapewniające brak określonych zanieczyszczeń w substancji odzyskiwanej w postaci własnej lub w postaci mieszaniny) muszą być udokumentowane do celów porównania tożsamości substancji odzyskiwanej z substancją pierwotną zarejestrowaną na podstawie tytułu II rozporządzenia REACH¹⁸.

2.2.3. Rozróżnienie pomiędzy substancją, mieszaniną a wyrobem

Aby ocenić wymagania rejestracyjne dotyczące materiałów odzyskiwanych, należy jasno określić, czy dany materiał jest substancją w postaci własnej, mieszaniną (zawierającą co najmniej dwie zmieszane substancje) czy wyrobem. Zagadnienie to opisano poniżej na podstawie definicji „substancji”, „mieszaniny” i „wyrobu” z art. 3¹⁹ rozporządzenia REACH. Więcej informacji na temat stosowania tych definicji znajduje się w poradnikach na temat identyfikacji substancji i wymogów dotyczących substancji w wyrobach.

2.2.3.1. Wyrób

Proces odzysku może prowadzić bezpośrednio do powstania wyrobu, a nie substancji czy mieszaniny, na przykład w przypadku parkowej ławki wykonanej z tworzywa sztucznego. Staje się tak na przykład wtedy, gdy z zebranych i posortowanych odpadów polimerów lub metali wytapiane są bezpośrednio nowe wyroby. Rejestracja substancji w wyrobach wymagana jest tylko wtedy, jeżeli zamierzone jest uwolnienie substancji z wyrobu w określonych warunkach, zgodnie z art. 7 ust. 1 rozporządzenia REACH, lub jeżeli Agencja podjęła decyzję o konieczności rejestracji na podstawie art. 7 ust. 5 rozporządzenia REACH²⁰. Tylko w tych ograniczonych przypadkach istnieje konieczność ustalenia, czy zastosowanie ma art. 2 ust. 7 lit. d), ponieważ podmiot zajmujący się odzyskiem jest tutaj zobowiązany do spełnienia wymogów art. 7 rozporządzenia REACH dotyczących substancji w wyrobach. Jeżeli z jakichś przyczyn podmiot zajmujący się odzyskiem nie może skorzystać z art. 2 ust. 7 lit. d) rozporządzenia REACH, to

¹⁷ Poradnik na temat identyfikacji i nazewnictwa substancji na podstawie rozporządzenia REACH jest dostępny pod adresem: http://guidance.echa.europa.eu/docs/guidance_document/substance_id_en.htm.

¹⁸ Informacje wynikające z monitoringu zgodności z kryteriami utraty statusu odpadu powinny zapewnić określoną jakość surowców wtórnych, wyeliminować właściwości stwarzające zagrożenie i ograniczyć obecność materiałów obcych, oraz mogą ułatwić spełnienie warunku dotyczącego identyczności substancji odzyskiwanej (zob. również sekcja 2.3.1).

¹⁹ Art. 3 ust. 1: substancja; art. 3 ust. 2: mieszanina; art. 3 ust. 3: wyrób.

²⁰ Jednakże obecność w wyrobach substancji wzbudzających bardzo duże obawy, które znajdują się na liście kandydackiej do załącznika XIV, może powodować powstanie obowiązku zgłoszenia zgodnie z art. 7 ust. 2 i obowiązków dotyczących komunikacji zgodnie z art. 33 rozporządzenia REACH.

może i tak być zwolniony z obowiązku rejestracji na podstawie art. 7 ust. 6 rozporządzenia REACH, jeżeli substancja została już zarejestrowana dla danego zastosowania.

Zgodnie z art. 3 ust. 3 rozporządzenia REACH „wyrób” oznacza „przedmiot, który podczas produkcji otrzymuje określony kształt, powierzchnię, konstrukcję lub wygląd zewnętrzny, co decyduje o jego funkcji w stopniu większym niż jego skład chemiczny”.

Zgodnie z powyższą definicją, jeżeli można jednoznacznie stwierdzić, że kształt, powierzchnia, konstrukcja lub wygląd zewnętrzny danego przedmiotu decyduje o jego funkcji w stopniu większym niż jego skład chemiczny, to taki przedmiot jest wyrobem. Jeżeli kształt, powierzchnia, konstrukcja lub wygląd zewnętrzny decyduje o jego funkcji w stopniu takim samym lub mniejszym niż jego skład chemiczny, to jest to substancja lub mieszanina. Jeżeli nie można jednoznacznie stwierdzić, czy przedmiot spełnia kryteria definicji wyrobu z rozporządzenia REACH, to wymagana jest dokładniejsza ocena. W tym celu należy posłużyć się Poradnikiem na temat wymagań dotyczących substancji w wyrobach²¹.

Jeżeli materiał odzyskiwany ma być poddawany dalszej reakcji chemicznej lub zmianie kształtu lub powierzchni (np. topienie i nadawanie nowego kształtu), to jest to wskazówka, że materiał stanowi raczej substancję w postaci własnej lub mieszaninę, a nie wyrób.

Jeżeli na podstawie powyższych rozważań materiał odzyskiwany uznaje się za wyrób, to rejestracja jego substancji składowych jest wymagana tylko wyjątkowo na mocy art. 7 ust. 1 lub art. 7 ust. 5 rozporządzenia REACH, a podmiot zajmujący się odzyskiem może uniknąć obowiązku rejestracji, jeżeli spełnia wymogi art. 2 ust. 7 lit. d) rozporządzenia REACH, jak wyjaśniono powyżej.

2.2.3.2. Substancja w jej postaci własnej lub w mieszaninach

Zgodnie z art. 3 ust. 1 rozporządzenia REACH **substancja** oznacza „*pierwiastek chemiczny lub jego związki w stanie, w jakim występują w przyrodzie lub zostają uzyskane za pomocą procesu produkcyjnego, z wszelkimi dodatkami wymaganymi do zachowania ich trwałości oraz wszelkimi zanieczyszczeniami powstałymi w wyniku zastosowanego procesu, wyłączając rozpuszczalniki, które można oddzielić bez wpływu na stabilność i skład substancji.*”

Substancje można podzielić na dwie główne grupy:

1. „Substancje dobrze zdefiniowane”: substancje o zdefiniowanym składzie jakościowym i ilościowym, które można zidentyfikować w wystarczający sposób na podstawie parametrów identyfikacyjnych z sekcji 2 załącznika VI do rozporządzenia REACH. Zasady identyfikacji i nazewnictwa są różne dla:

- substancji dobrze zdefiniowanych zawierających jeden główny składnik (ogólnie $\geq 80\%$) (substancje jednoskładnikowe)
- substancji zawierających więcej niż jeden główny składnik (ogólnie zawartość każdego głównego składnika wynosi $\geq 10\%$ i $< 80\%$) (substancje wieloskładnikowe)

2. „Substancje UVCB”: „*substancje o nieznanym lub zmiennym składzie, złożone produkty reakcji lub materiały biologiczne, zwane również substancjami UVCB, które nie mogą być w wystarczający sposób zidentyfikowane za pomocą ich składu chemicznego, ponieważ:*

- *liczba składników jest stosunkowo duża i/lub*
- *skład jest w znacznej części nieznaną i/lub*
- *występuje duża i trudno przewidywalna zmienność składu.*”¹⁷

²¹ Zob. Poradnik na temat wymagań dotyczących substancji w wyrobach, dostępny pod adresem http://guidance.echa.europa.eu/docs/guidance_document/articles_pl.htm, podlegający właśnie aktualizacji. Ostatni status wersji jest dostępny pod adresem http://guidance.echa.europa.eu/guidance4_pl.htm

Dla takich substancji należy wziąć pod uwagę dodatkowe parametry identyfikacyjne, na przykład źródła pochodzenia lub rodzaj procesów produkcyjnych.

W przypadku substancji odzyskiwanych szczególne znaczenie ma identyfikacja substancji jako jednoskładnikowej lub jako substancji UVCB. Pojęcie „substancji wieloskładnikowej” odnosi się natomiast do kategorii substancji wytwarzanych w wyniku określonego procesu produkcyjnego (zob. przykład 3 w dodatku 1) i dotyczy substancji odzyskiwanych tylko w wyjątkowych okolicznościach. Jeżeli dany materiał znajduje się w wykazie EINECS, to jest to wskazówka, że jest uznawany za substancję, chociaż w wielu przypadkach może być konieczne doprecyzowanie tożsamości substancji

Zgodnie z art. 3 ust. 2 rozporządzenia REACH **mieszanina**²² oznacza „preparat lub roztwór składający się z dwóch lub większej liczby substancji.” Oznacza to, że materiał odzyskiwany może być również uznany za mieszaninę zawierającą kilka odzyskiwanych substancji.

Należy pamiętać, że istnieje wyraźne rozróżnienie pomiędzy mieszaniną a substancją, i terminy te nie mogą być stosowane zamiennie. Definicje „mieszaniny” i „substancji” należy interpretować w taki sposób, że pod pojęciem „substancji” rozumie się masę reakcyjną powstającą w wyniku reakcji chemicznej. Termin „mieszanina” ogranicza się do mieszanin, które nie są wynikiem reakcji chemicznej.

Ponieważ w wyniku wielu procesów odzysku powstają substancje nie w ich postaci własnej, ale w postaci mieszanin (np. tworzywa sztuczne, guma itp.), poniżej opisano rozróżnienie pomiędzy mieszaniną a substancją UVCB o zmiennym składzie.

Wiele materiałów odzyskiwanych składa się z dwóch lub więcej substancji, ale wykazuje również typowe właściwości substancji UVCB. Dlatego też możliwości opisu substancji są do pewnego stopnia zamienne. To producent lub importer decyduje, która z tych dwóch opcji najlepiej oddaje właściwości materiału.

Substancje o bardzo złożonym składzie łatwiej jest zarejestrować jako substancje UVCB. Jednakże materiały odzyskiwane o złożonym składzie często nie mają odpowiadających im substancji pierwotnych, które zostały już zarejestrowane jako substancje UVCB. Z tego względu do takich substancji nie zawsze można zastosować status substancji wprowadzonej, bo nie ma dla nich odpowiedniego wpisu w wykazie EINECS. W takim przypadku może brakować innej rejestracji, na której można by było oprzeć wyłączenie na podstawie art. 2 ust. 7 lit. d) rozporządzenia REACH.

Poszczególne składniki materiału mogły już jednak zostać zarejestrowane (lub są zwolnione z rejestracji), co umożliwi zastosowanie wyłączenia na podstawie art. 2 ust. 7 lit. d) rozporządzenia REACH, o ile dostępne są odpowiednie informacje dotyczące bezpieczeństwa.

W wyniku odzysku może powstać jedna lub więcej substancji, w ich postaci własnej lub w mieszaninie. Do podmiotu zajmującego się odzyskiem należy ocena, czy materiał stanowi substancję w postaci własnej, czy substancję zawartą w mieszaninie. W każdym przypadku podmiot musi się upewnić, czy poszczególne składniki/substancje zostały już zarejestrowane i czy można tym samym zastosować wyłączenie na podstawie art. 2 ust. 7 lit. d) rozporządzenia REACH, pod warunkiem że dostępne są odpowiednie informacje dotyczące bezpieczeństwa (zob. sekcja 2.3.2 i 2.4.1).

²² Art. 57 ust. 11 (str. 30) rozporządzenia nr 1272/2008 z dn. 31 grudnia 2008 r. (rozporządzenie CLP) stanowi, że pojęcie „preparat” stosowane w rozporządzeniu REACH należy zastąpić pojęciem „mieszanina”.

2.2.4. Zanieczyszczenia

W przypadku materiałów odzyskiwanych stwierdzenie, czy składnik takiego materiału jest substancją czy zanieczyszczeniem, może być trudne. W poradniku na temat identyfikacji substancji zanieczyszczenie zdefiniowane jest jako „niepożądany składnik obecny w wyprodukowanej substancji. Może on pochodzić z materiałów wyjściowych lub powstawać w wyniku wtórnych lub niekompletnych reakcji zachodzących w czasie procesu produkcyjnego. Jest obecny w substancji końcowej, ale nie został dodany celowo.”¹⁷

Substancje odzyskiwane mogą zawierać zanieczyszczenia innego rodzaju niż te obecne w substancji uzyskiwanej na drodze innej niż odzysk. Tak jest na przykład, kiedy materiały odzyskiwane zawierają niepożądane składniki, które nie spełniają żadnej funkcji w materiale odzyskiwanym, a jedyną przyczyną ich obecności w tym materiale jest to, że znajdowały się w odpadach stanowiących materiał wyjściowy do procesu odzysku.

Chociaż pierwotnie takie składniki mogły zostać celowo dodane jako substancje potrzebne do wytworzenia danej mieszaniny czy wyrobu, to ich obecność w materiale odzyskiwanym może być niepożądana (w zależności od tego, czy spełniają określoną funkcję). Dlatego można je uznać za zanieczyszczenia, które nie wymagają oddzielnej rejestracji.

Jeżeli jednak zawartość zanieczyszczeń przekracza 20% (wagowo), to zasadniczo nie uznaje się ich za zanieczyszczenia, tylko oddzielne substancje obecne w mieszaninie. Jeżeli materiał odzyskiwany jest celowo selekcjonowany ze względu na obecność określonych składników, to takie składniki też uznaje się za oddzielne substancje, nawet jeżeli ich zawartość jest mniejsza niż 20% wagowych (np. jeżeli PVC jest selekcjonowany ze względu na obecność dodatków zmniejszających palność, to może istnieć konieczność zarejestrowania tych dodatków, chyba że zostały już zarejestrowane).

W przypadku mechanicznego oddzielania mieszanych odpadów uzyskanie materiału odzyskiwanego o 100% czystości (bez elementów obcych) bywa często niemożliwe. Obce składniki mogą być zewnętrzne w stosunku do samego strumienia odpadów (np., zależnie od strumienia odpadów, kamienie, tworzywa sztuczne, kawałki gumy, piasek itp.) lub zewnętrzne w stosunku do samego przedmiotu odzysku, ale stanowiące część końcowego produktu, który stał się odpadem (np. farby, powłoki itp.). Ich skład i łączna ilość są trudne do określenia. Po prawidłowym procesie sortowania i separacji frakcje te powinny być obecne w materiałach odzyskiwanych tylko w bardzo niewielkich ilościach. W takim przypadku składniki te można uznać za zanieczyszczenia, które nie wymagają oddzielnej rejestracji.

Nawet jeżeli zanieczyszczeń nie trzeba oddzielnie rejestrować, to należy je:

- zidentyfikować w wymaganym zakresie¹⁷ i przypisać do odzyskiwanej substancji w celu ułatwienia jej porównania z innymi już zarejestrowanymi substancjami; oraz
- zidentyfikować i ocenić w zakresie wymaganym do określenia profilu zagrożenia oraz klasyfikacji i oznakowania substancji w jej postaci własnej lub w mieszaninie, w której występuje (zob. sekcja 2.3.2).

Jeżeli materiał odzyskiwany uznaje się za substancję w mieszaninie, to skład tej mieszaniny należy opisać za pomocą poszczególnych tożsamości substancji. Każda zidentyfikowana substancja może zawierać zanieczyszczenia²³. Należy przy tym korzystać z Poradnika na temat identyfikacji substancji. Decyzja o identyczności substancji powinna się opierać na zawartości głównych składników. Zanieczyszczenia mogą mieć wpływ na profil zagrożenia substancji. W takim przypadku należy je wziąć pod uwagę przy klasyfikacji i oznakowaniu substancji (zob. sekcja 2.4.1). Podmioty zajmujące się odzyskiem muszą pamiętać, że koncepcja zanieczyszczeń

²³ W odniesieniu do wymogów REACH należy zauważyć, że jakość odpadów można poprawić za pomocą środków zastosowanych w trakcie samego procesu obróbki odpadu. Środki ostrożności powzięte przy akceptacji odpadu (lub jego ewentualne odrzucenie) i dokładny proces sortowania zapewniają poprawę jakości odpadu. Może to zredukować ilość zanieczyszczeń obecnych w odpadzie i ułatwić spełnienie wymogów REACH.

nie dotyczy substancji UVCB. O zanieczyszczeniach można mówić tylko w przypadku materiałów składających się z substancji (w postaci własnej lub w mieszaninie) o dobrze zdefiniowanym składzie.

2.3. Wymogi dotyczące wyłączenia na podstawie art. 2 ust. 7 lit. d) rozporządzenia REACH

Jeżeli rodzaj odzyskiwanego materiału (substancja w postaci własnej lub w mieszaninie) i obecne w nim zanieczyszczenia zostały określone, zidentyfikowane i udokumentowane zgodnie z opisem w sekcji 2.2, to podmiot zajmujący się odzyskiem może przystąpić do oceny, czy spełnione są kryteria wyłączenia na podstawie art. 2 ust. 7 lit. d) rozporządzenia REACH. Należy zauważyć, że przedsiębiorstwa zamierzające skorzystać z wyłączenia muszą na żądanie właściwych organów przedłożyć odpowiednią dokumentację na poparcie, że odzyskiwane przez nich substancje kwalifikują się do wyłączenia.

Art. 2 ust. 7 lit. d) rozporządzenia REACH przewiduje następujące wyłączenia dla substancji odzyskiwanych:

„7. Z zakresu zastosowania przepisów tytułu II, V i VI wyłącza się:

[...]

d) substancje w ich postaci własnej lub jako składniki mieszanin lub w wyrobach, zarejestrowane zgodnie z przepisami tytułu II i odzyskiwane na terytorium Wspólnoty, jeżeli:

(i) substancja, która powstaje w procesie odzysku jest taka sama, jak substancja zarejestrowana zgodnie z przepisami tytułu II; i

(ii) informacje wymagane na podstawie art. 31 lub 32 odnoszące się do substancji, która została zarejestrowana zgodnie z przepisami tytułu II są dostępne dla podmiotu zajmującego się odzyskiem.”

Należy pamiętać, że importerzy substancji odzyskiwanych poza granicami Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG) nie mogą korzystać z wyłączenia na podstawie art. 2 ust. 7 lit. d) rozporządzenia REACH, ponieważ dotyczy ono wyłącznie odzysku na terenie EOG. W niektórych przypadkach przedsiębiorcy mogą nadal importować materiał jako odpad, a następnie dokonywać odzysku na terenie Europejskiego Obszaru Gospodarczego (np. po odzysku następuje sprawdzanie, czy spełnione są kryteria utraty statusu odpadu). Takie podejście zapewnia skuteczne monitorowanie kryteriów utraty odpadu, a jednocześnie substancje zawarte w odpadzie można uznać za poddane odzyskowi na terenie EOG i tym samym można zastosować przepisy art. 2 ust. 7 lit. d) rozporządzenia REACH.

Produkty uboczne również nie kwalifikują się do wyłączenia na podstawie art. 2 ust. 7 lit. d) rozporządzenia REACH, jak opisano w art. 5 dyrektywy ramowej o odpadach. Produkty uboczne mogą jednak podlegać zwolnieniu na podstawie załącznika V, pod warunkiem że same nie są importowane ani wprowadzane do obrotu. Jeżeli podmiot zajmujący się odzyskiem nie może skorzystać z wyłączenia na podstawie art. 2 ust. 7 lit. d) rozporządzenia REACH ani z żadnego innego zwolnienia, to musi zarejestrować odzyskiwaną substancję i stosować się następnie do wszystkich wymagań wynikających z przepisów tytułu II rozporządzenia REACH. W kolejnych dwóch rozdziałach opisano, jak krok po kroku spełnić wymogi art. 2 ust. 7 lit. d) rozporządzenia REACH.

2.3.1. Warunek 1: „identyczność” substancji odzyskiwanej i substancji już zarejestrowanej

Art. 2 ust. 7 lit. d) pkt i) rozporządzenia REACH stanowi, że *substancja, która powstaje w procesie odzysku jest taka sama, jak substancja zarejestrowana zgodnie z przepisami tytułu II.*

To sformułowanie prawne obejmuje dwa wymogi: wyłączenie zależy od już istniejącej rejestracji i substancja odzyskiwana musi być taka sama (identyczna) jak substancja już zarejestrowana.

Substancja odzyskiwana musi być taka sama, jak substancja już zarejestrowana

Oznacza to, że jeżeli z jakiegoś powodu taka sama substancja nie została zarejestrowana na etapie produkcji lub importu, to substancja odzyskiwana, która utraciła status odpasu musi zostać zarejestrowana, przed rozpoczęciem importu lub wprowadzeniem jej na rynek.

Należy zauważyć, że obowiązki związane z etapami istnienia i łańcuchem dostaw dobiegają końca wraz z osiągnięciem statusu odpadu. Oznacza to również, że zastosowania substancji odzyskiwanej nie muszą być uwzględnione w scenariuszu narażenia substancji „pierwotnej” (tzn. substancji, która stała się odpadem i która jest odzyskiwana z tego odpadu), ponieważ cykl istnienia pierwotnej substancji kończy się, kiedy przestaje ona być odpadem.

Z wyłączenia na podstawie art. 2 ust. 7 lit. d) rozporządzenia REACH można skorzystać, jeżeli dowolny rejestrujący zarejestrował już daną substancję. Taki rejestrujący nie musi należeć do łańcucha dostaw prowadzącego do powstania danego odpadu²⁴.

Do celów oceny, czy substancja odzyskiwana jest taka sama, jak substancja już zarejestrowana, czy substancje te się różnią, podmioty zajmujące się odzyskiem powinny stosować zasady opisane w poradniku na temat identyfikacji substancji. Decyzja powinna być oparta na identyczności głównych składników. Dane dotyczące zanieczyszczeń z zasady nie mają wpływu na stwierdzenie identyczności²⁵. Należy zauważyć, że oceny identyczności dokonują same podmioty zajmujące się odzyskiem, przy czym zobowiązane są wykorzystać wszelkie dostępne informacje, takie jak Poradnik na temat identyfikacji i nazewnictwa substancji w systemie REACH. Europejska Agencja Chemikaliów nie potwierdza identyczności substancji. Podmioty zajmujące się odzyskiem, które dokonały rejestracji wstępnej swojej substancji odzyskiwanej, mają jednak możliwość przedyskutowania kwestii identyczności z innymi podmiotami, które dokonały rejestracji wstępnej tej samej substancji, w ramach SIEF (lub pre-SIEF). Jak opisano w poradniku na temat udostępniania danych, podmioty mają możliwość doprecyzowania lub korekty tożsamości substancji, pod warunkiem że pozostaje to wciąż ta sama substancja, dla której dokonano rejestracji wstępnej.

Te same numery EINECS i CAS dla dwóch substancji wskazują na ich identyczność. Należy zauważyć, że zmienność składu i profilu zanieczyszczeń, w tym ich procentowej zawartości, nie musi oznaczać, że substancje nie są takie same. Zgodnie z Poradnikiem na temat identyfikacji i nazewnictwa substancji „nie stosuje się rozróżnienia pomiędzy gatunkami technicznymi, czystymi lub analitycznymi substancji. „Taka sama” substancja może być otrzymywana w wyniku procesu produkcyjnego w postaci różnych gatunków i zawierać różne ilości różnych zanieczyszczeń. [...] Jeśli profil zanieczyszczeń substancji dobrze zdefiniowanej pochodzącej z różnych źródeł produkcji różni się w sposób znaczący, wówczas należy posłużyć się oceną specjalisty w celu określenia, czy różnice te wpłyną na decyzję o udostępnieniu danych z badań jednej substancji innym członkom SIEF.”¹⁷

Ponadto Poradnik na temat udostępniania danych wyjaśnia, że „również dla substancji UVCB – z reguły – nazwa jest kluczowa przy określaniu „identyczności”. Jeżeli nazwa jest taka sama, to substancja jest uznawana za taką samą, chyba że dostępne dane świadczą przeciwko takiemu stwierdzeniu.”²⁶

²⁴ Poradnik na temat rejestracji: http://guidance.echa.europa.eu/docs/guidance_document/registration_pl.htm .

²⁵ Informacje na temat zanieczyszczeń należy uwzględnić przy klasyfikacji i oznakowaniu oraz sporządzaniu kart charakterystyki.

²⁶ Poradnik na temat udostępniania danych: http://guidance.echa.europa.eu/docs/guidance_document/data_sharing_en.htm, str.35.

Status rejestracyjny substancji

Wyłączenie z obowiązku rejestracji substancji odzyskiwanych na podstawie art. 2 ust. 7 lit. d) rozporządzenia REACH jest uwarunkowane wcześniejszym zarejestrowaniem takiej samej substancji. Aby sprawdzić, czy warunek ten jest spełniony dla danej substancji, można posłużyć się kilkoma kanałami informacyjnymi.

Głównym źródłem informacji na temat substancji są dane wymieniane w ramach forum wymiany informacji o substancjach (SIEF). Podmioty zajmujące się odzyskiem, które dokonały rejestracji wstępnej swoich substancji odzyskiwanych, automatycznie stają się członkami pre-SIEF. Kiedy członkowie pre-SIEF osiągną porozumienie co do identyczności substancji, powstaje oficjalne SIEF. Ponieważ podmioty zajmujące się odzyskiem mogą nie być zainteresowane rejestracją substancji, czasem nie biorą czynnego udziału w wymianie informacji w ramach SIEF. Podmioty takie powinny jednak śledzić informacje o statusie rejestracyjnym substancji. Jeżeli substancja zostanie zarejestrowana, to mogą mieć zastosowanie warunki art. 2 ust. 7 lit. d) rozporządzenia REACH.

Drugim źródłem informacji jest strona internetowa ECHA²⁷ przeznaczona do udostępniania informacji, jak określono w art. 77 ust. 2 lit. e) rozporządzenia REACH. Informacje dotyczące substancji rejestrowanych są udostępniane publicznie na podstawie art. 119 rozporządzenia REACH. Informacje te zawierają m.in. nazwę zarejestrowanej substancji (dla substancji ujętych w wykazie EINECS) oraz jej klasyfikację i oznakowanie. Dla substancji niefigurujących w EINECS nazwa substancji może nie być dostępna w tym źródle, jeżeli rejestrujący zażyczył sobie nieudostępniania tej informacji przez Internet²⁸. Z tego względu to źródło informacji może nie być wystarczające do stwierdzenia identyczności. Na stronie może też brakować informacji na temat poziomów zanieczyszczeń w rejestrowanej substancji mających wpływ na klasyfikację, również z uwagi na wniosek rejestrującego o utrzymanie poufności danych.

Pozostałe kanały informacji zależą od własnej inicjatywy podmiotów zajmujących się odzyskiem lub ich stowarzyszeń, mającej na celu kontakt z producentami lub importerami danej substancji. Dokumenty wykorzystywane przez podmioty zajmujące się odzyskiem do wykazania identyczności oraz informacji dotyczących bezpieczeństwa mogą mieć formę standardowych informacji przygotowywanych przez ich stowarzyszenia. Takie dokumenty standardowe powinny obejmować wszystkie stosowne aspekty dla materiałów, które spełniają kryteria utraty statusu odpadu²⁹. Może to powodować efekt synergii, ponieważ producent/importer potrzebuje danych o ilości i składzie odpadów do celów swojej dokumentacji rejestracyjnej, a podmiot zajmujący się odzyskiem potrzebuje informacji dotyczących bezpieczeństwa substancji zarejestrowanej, aby skorzystać z wyłączenia na podstawie art. 2 ust. 7 lit. d) rozporządzenia REACH.

2.3.2. Warunek 2: wymagane informacje

Zgodnie z art. 2 ust. 7 lit. d) pkt (ii) rozporządzenia REACH „*informacje wymagane na podstawie art. 31 lub 32 odnoszące się do substancji, która została zarejestrowana zgodnie z przepisami tytułu II są dostępne dla podmiotu zajmującego się odzyskiem.*”

Podmiot, który dokonał odzysku, musi zapewnić sobie dostęp do informacji o zarejestrowanej substancji i informacje te muszą być zgodne z zasadami udostępniania informacji w łańcuchu dostaw.

²⁷ <http://apps.echa.europa.eu/registered/registered-sub.aspx>

²⁸ Art. 119 ust. 2 lit. f) i art. 119 ust. 2 lit. g) rozporządzenia REACH.

²⁹ Przedstawiciele Komisji zalecali to podejście w rozmowach z branżą recyklingu metali w październiku 2009 r. Zob. raport JRC na temat złomu żelaznego i stalowego, str. 41 i 43, dostępny pod adresem: <http://susproc.jrc.ec.europa.eu/activities/waste/documents/Endofwastecriteriafinal.pdf>.

Oznacza to, że podmiot zajmujący się odzyskiem musi mieć dostęp do jednego z następujących zestawów danych, zależnie od przypadku:

- karty charakterystyki (SDS) dla substancji zarejestrowanej, wymaganej na podstawie art. 31 ust. 1 lub art. 31 ust. 3 rozporządzenia REACH, wraz z załączonymi, jeżeli to stosowne, scenariuszami narażenia dla substancji zarejestrowanej;
- innych wystarczających informacji na temat zarejestrowanej substancji pozwalających użytkownikom na podjęcie środków ochrony, zgodnie z art. 31 ust. 4 rozporządzenia REACH, jeżeli karta charakterystyki nie jest wymagana; lub
- numeru rejestracji, jeżeli jest dostępny³⁰, statusu substancji w kontekście zezwoleń udzielanych na podstawie REACH, szczegółów dotyczących stosowanych ograniczeń na podstawie REACH i informacji wymaganych do zidentyfikowania i zastosowania odpowiednich środków kontroli ryzyka, zgodnie z wymogami art. 32 ust. 1 rozporządzenia REACH.

Z wyjątkiem punktu pierwszego (karta charakterystyki) sposób udostępnienia informacji podmiotowi zajmującemu się odzyskiem nie jest określony przepisami, ale postanowienie to ma na celu umożliwienie podmiotom spełnienia ich obowiązków na podstawie tytułu IV rozporządzenia REACH. Dostęp do takich informacji wymagany jest tylko dla substancji wraz z zawartymi w nich zanieczyszczeniami. Nie jest wymagany dostęp do informacji dotyczących samych zanieczyszczeń (zob. również sekcja 2.2.4).

Dostępność informacji

Podmioty zajmujące się odzyskiem z reguły nie otrzymują kart charakterystyki³¹ ani innych informacji dotyczących bezpieczeństwa w ramach tytułu IV rozporządzenia REACH. Muszą jednak mieć dostęp do wymaganych informacji, aby móc skorzystać z wyłączenia z obowiązku rejestracji na podstawie art. 2 ust. 7 lit. d) rozporządzenia REACH. Ponadto muszą na żądanie albo przygotować własną kartę charakterystyki, albo porozumieć się z właścicielami istniejących kart co do korzystania z ich kart charakterystyki. Ponieważ nie ma w tym zakresie odnośnych przepisów, sposób uzyskania karty zależy od producenta substancji odzyskiwanej. Podmiot zajmujący się odzyskiem może korzystać z dowolnych dostępnych informacji, w tym informacji znajdujących się na stronie internetowej ECHA i publikowanych zgodnie z art. 119 rozporządzenia REACH, ale nie może naruszać praw własności. Korzystając z istniejącej karty charakterystyki, podmiot musi działać w sposób legalny i powinien sprawdzić, czy istniejąca karta charakterystyki w wystarczający sposób obejmuje profil zagrożeń dotyczący jego substancji odzyskiwanej (zob. sekcja 2.4.2). To samo dotyczy innych informacji z zakresu bezpieczeństwa, jeżeli są wymagane. Dyskusje dotyczące używania takich informacji mogą mieć miejsce w ramach SIEF, jeżeli podmiot dokonał rejestracji wstępnej substancji odzyskiwanej. Umowa dotycząca SIEF może zawierać odpowiednie przepisy regulujące udostępnianie niezbędnych informacji podmiotom zajmującym się odzyskiem bez naruszania praw własności. Działania w obrębie SIEF leżą poza zakresem ECHA, stąd podmiotom zajmującym się odzyskiem zaleca się nawiązanie kontaktów z odpowiednimi stowarzyszeniami branżowymi, które mogą pełnić ważną rolę w przygotowywaniu informacji standardowych dla swoich członków.

Podmioty zajmujące się odzyskiem, które chcą skorzystać z ww. wyłączenia, powinny w miarę możliwości zapewnić sobie również dostęp do informacji o substancji zarejestrowanej zgromadzonych do celów spełnienia wymogów rozporządzenia REACH, tak aby móc prawidłowo udokumentować prawo do skorzystania z wyłączenia na podstawie art. 2 ust. 7 lit. d)

³⁰ Numer rejestracji należy podać tylko w warunkach art. 32 ust 1 lit. b)-d) rozporządzenia REACH. Jednakże, jak objaśniono w niniejszym poradniku, podmiot zajmujący się odzyskiem z reguły nie otrzymuje karty charakterystyki, ponieważ nie występuje jako dalszy użytkownik materiału pierwotnego.

³¹ Informacje wymagane do sporządzenia karty charakterystyki znajdują się w art. 31 i załączniku II do rozporządzenia REACH.

rozporządzenia REACH. Jeżeli podmiot zajmujący się odzyskiem nie ma dostępu do odpowiednich informacji o tej samej substancji już zarejestrowanej, to nie może skorzystać z wyłączenia na podstawie art. 2 ust. 7 lit. d) rozporządzenia REACH i musi zarejestrować odzyskiwaną substancję.

2.4. Informacje do udostępnienia użytkownikom substancji odzyskiwanych

Jeżeli podmiot zajmujący się odzyskiem ustalił już tożsamość substancji odzyskiwanych w ich postaci własnej, jako składnik mieszaniny lub w wyrobie (zob. sekcja 2.2.3), to powinien następnie uzyskać dostęp do odpowiednich informacji dotyczących bezpieczeństwa dla tej samej już zarejestrowanej substancji. Informacje te powinny być istotne i adekwatne. Dostawcy substancji w ich postaci własnej lub w mieszaninach muszą dostarczyć odbiorcy informacje o bezpieczeństwie wystarczające do bezpiecznego stosowania odzyskanej substancji. Wymóg ten stosuje się do każdej substancji odzyskiwanej, niezależnie od tego, czy ma zastosowanie wyłączenie z obowiązku rejestracji na podstawie art. 2 ust. 7 lit. d) rozporządzenia REACH. Dla niektórych substancji w ich postaci własnej lub w mieszaninach informacje dotyczące bezpieczeństwa należy przedstawić w postaci karty charakterystyki (SDS). Nawet jeżeli karta nie jest wymagana, to może istnieć obowiązek przekazywania informacji w łańcuchu dostaw. Zagadnienia te omówiono poniżej.

2.4.1. Istotność i adekwatność informacji

Aby ocenić, czy informacje są istotne i adekwatne w stosunku do substancji odzyskanej i jej przewidzianego stosowania, podmiot powinien sprawdzić następujące kwestie:

- Jaka część substancji odzyskiwanej w mieszaninie może się odnosić do tych samych substancji, które zostały już zarejestrowane? Aby spełnić obowiązki dotyczące przekazywania informacji o bezpieczeństwie klientom, podmiot zajmujący się odzyskiem powinien wziąć pod uwagę wszystkie składniki na poziomie powyżej 0,1%³² w substancji odzyskiwanej w postaci mieszaniny³³.
- Do jakiego stopnia profil zanieczyszczeń substancji odzyskiwanej różni się od profilu tej samej już zarejestrowanej substancji i czy takie ewentualne różnice mogą powodować rozbieżności w profilu zagrożeń tych substancji. Jeżeli profile zagrożeń są różne, to nadal można skorzystać z wcześniejszej rejestracji tej samej substancji, ale informacje dotyczące już zarejestrowanej substancji mogą nie być adekwatne w stosunku do substancji odzyskiwanej. Dlatego takie dodatkowe zagrożenia muszą być opisane, sklasyfikowane i przekazane klientom podmiotu zajmującego się odzyskiem.
- Czy przewidywane zastosowania substancji odzyskiwanej prowadzą do rodzajów narażenia, które nie są objęte scenariuszami narażenia dla tej samej substancji już zarejestrowanej? Jeżeli tak, to podmiot zajmujący się odzyskiem musi ocenić, czy posiadane przez niego informacje o substancji obejmują przewidywane zastosowania dodatkowe³⁴. Na przykład, jeżeli dostępne informacje o takiej samej już zarejestrowanej

³² Poziom oparty na najniższych limitach stężeń z dyrektywy 1999/45/WE lub załącznika VI do rozporządzenia (WE) nr 1272/2008 (rozporządzenie CLP), tak aby preparat nie był klasyfikowany jako niebezpieczny; oraz na progu 0,1% (wag.) dla substancji PBT, vPvB i substancji wzbudzających równoważne obawy, do których nie stosuje się zasad klasyfikacji. Należy zauważyć, że istnieją przypadki, dla których limity stężeń są mniejsze niż 0,1%.

³³ Należy zauważyć, że „zanieczyszczenia” jako takie nie są wymienione w wyłączeniu na podstawie art. 2 ust. 7 lit. d) rozporządzenia REACH. Są uznawane za część substancji w jej postaci własnej lub substancji jako składnik mieszaniny. Więcej informacji na temat zanieczyszczeń znajduje się w sekcji 2.2.4.

³⁴ Podmiot zajmujący się odzyskiem musi zapewnić wystarczającą ilość informacji, aby umożliwić bezpieczne stosowanie substancji odzyskiwanej na podstawie art. 31 lub 32 rozporządzenia REACH. Ponieważ na podstawie art. 2 ust. 7 lit. d) rozporządzenia REACH podmiot jest zwolniony ze sporządzenia oceny bezpieczeństwa chemicznego i dostarczania raportu bezpieczeństwa chemicznego, podmiot nie jest zobowiązany do zapewnienia scenariuszy narażenia na podstawie art. 31 ust. 7 rozporządzenia REACH.

substancji nie obejmują DNEL dla narażenia konsumenta ani scenariuszy narażenia dla zastosowań konsumenckich, to podmiot zajmujący się odzyskiem może dojść do wniosku, że użycie substancji odzyskiwanej w zastosowaniach prowadzących do narażenia konsumenckiego jest niewłaściwe.

Jeżeli ani substancja zarejestrowana, ani substancja odzyskiwana nie spełnia kryteriów klasyfikacji jako substancja niebezpieczna ani substancja PBT/vPvB, oraz nie znajduje się na liście kandydackiej ani nie podlega ograniczeniom, to nie wymaga się automatycznie karty charakterystyki na podstawie art. 31 rozporządzenia REACH. Stosuje się jednak obowiązek dostarczenia informacji o bezpiecznym stosowaniu substancji, wymagany na podstawie art. 32 rozporządzenia REACH.

Sposób ustalenia składu materiału odzyskiwanego należy do podmiotu zajmującego się odzyskiem. Można się tutaj posłużyć niewyczerpującymi źródłami informacji, takimi jak:

- reprezentatywna analiza chemiczna strumienia odpadu i odzysku wykonana w wyniku inicjatywy organizacji branżowych i udostępniana pojedynczym przedsiębiorcom zajmującym się danym rodzajem odzysku. Te same informacje można również najczęściej uzyskać z literatury;
- dobra komunikacja z dostawcami już zarejestrowanej substancji lub z producentami mieszanin lub wyrobów w celu zidentyfikowania składu produktów przed ich etapem istnienia jako odpadu;
- klasy jakości surowca wtórnego, które często zawierają limity zanieczyszczeń oraz dane o ogólnym składzie materiału;
- informacje pochodzące z monitoringu zgodności z kryteriami utraty statusu odpadu, zapewniającego określoną jakość surowca wtórnego, brak właściwości niebezpiecznych i ograniczenie zawartości składników obcych.

Wykonanie indywidualnej oceny analitycznej odzyskiwanego materiału jest wymagane tylko wtedy, gdy wszystkie inne źródła informacji nie są w stanie zapewnić wystarczających danych.

2.4.2. Karty charakterystyki

Dla niektórych substancji informacje o ich bezpieczeństwie należy dostarczyć w postaci kart charakterystyki (SDS) zgodnie z art. 31 rozporządzenia REACH, w razie potrzeby wraz z załączonymi scenariuszami narażenia³⁴. Jeżeli karta charakterystyki nie jest wymagana, należy dostarczyć w odpowiednich przypadkach³⁵ informacje o bezpieczeństwie zgodnie z art. 32 rozporządzenia REACH. Zgodnie z art. 33 rozporządzenia REACH może również istnieć obowiązek przekazania informacji o substancjach w wyrobach, aby umożliwić ich bezpieczne stosowanie, jeżeli wyroby zawierają substancje wzbudzające szczególnie duże obawy i umieszczone na liście kandydackiej. Wymogi te opisano szczegółowo w poradniku dotyczącym substancji w wyrobach.

Dane dotyczące bezpieczeństwa zarejestrowanej substancji, które podmiot zajmujący się odzyskiem otrzymał w celu spełnienia kryteriów wyłączenia na podstawie art. 2 ust. 7 lit. d) rozporządzenia REACH, mogą być przez niego wykorzystane jako podstawa do opisu substancji odzyskiwanej. Należy jednak sprawdzić, czy otrzymane dane są rzeczywiście adekwatne w stosunku do substancji odzyskiwanej. Różnice w profilu zanieczyszczeń mogą na przykład prowadzić do różnic w profilu zagrożenia, co oznacza, że odbiorca substancji odzyskiwanej powinien otrzymać poprawione informacje. Odpowiedzialność za dostarczenie

³⁵ Art. 32 rozporządzenia REACH zobowiązuje dostawcę do udostępniania tylko informacji dotyczących zezwoleń, ograniczeń i informacji niezbędnych do kontroli ryzyka, zwłaszcza w przypadku odstępień. Nie zawiera ogólnych wymagań informacyjnych dla wszystkich substancji lub mieszanin niezależnie od ich właściwości stwarzających zagrożenie.

niewłaściwej karty charakterystyki będzie spoczywać po stronie podmiotu zajmującego się odzyskiem, ponieważ odbiorca nie otrzymał wystarczających informacji o zagrożeniach związanych z substancją odzyskiwaną. Może się tak zdarzyć, jeżeli obecność zanieczyszczeń wynikających z eksploatacji lub mieszania odpadów ma wpływ na profil zagrożenia lub w przypadku, gdy producent substancji nie był zobowiązany do sporządzenia karty charakterystyki, a podmiot zajmujący się odzyskiem ma taki obowiązek z uwagi na zawartość zanieczyszczeń, które zmieniają profil zagrożenia substancji odzyskiwanej.

Art. 31 ust. 1 rozporządzenia REACH stanowi: „Dostawca substancji lub mieszaniny dostarcza odbiorcy substancji lub mieszaniny kartę charakterystyki sporządzoną zgodnie z załącznikiem II:

- a) w przypadku gdy substancja lub mieszanina spełniają kryteria klasyfikujące je jako niebezpieczne zgodnie z dyrektywą 67/548/EWG lub dyrektywą 1999/45/WE, lub
- b) w przypadku gdy substancja jest trwała, wykazująca zdolność do bioakumulacji i toksyczna lub bardzo trwała i wykazująca bardzo dużą zdolność do bioakumulacji zgodnie z kryteriami zawartymi w załączniku XIII; lub
- c) w przypadku gdy substancja znajduje się na liście sporządzonej zgodnie z art. 59 ust. 1 z powodów innych niż określone w lit. a) i b).”

Należy zauważyć, że dyrektywa 67/548/EWG (dyrektywa w sprawie substancji niebezpiecznych, DSD) i dyrektywa 1999/45/WE (dyrektywa w sprawie preparatów niebezpiecznych, DPD) zostaną uchylone rozporządzeniem (WE) nr 1272/2008 w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin (rozporządzenie CLP) z dniem 1 czerwca 2015 r. Rozporządzenie CLP stosuje się do substancji od dnia 1 grudnia 2010 r.³⁶ i do mieszanin (= preparatów) od dnia 1 czerwca 2015 r.³⁷

Art. 31 ust. 3 rozporządzenia REACH stanowi: „Dostawca dostarcza odbiorcy na jego żądanie kartę charakterystyki sporządzoną zgodnie z załącznikiem II, jeżeli mieszanina nie spełnia kryteriów klasyfikacji jako niebezpieczna zgodnie z art. 5, 6 i 7 dyrektywy 1999/45/WE, ale zawiera:

- a) w stężeniach wynoszących osobno co najmniej 1% wag. w przypadku mieszanin nie występujących w postaci gazu oraz co najmniej 0,2% obj. w przypadku mieszanin występujących w postaci gazu, substancję która stwarza zagrożenie dla zdrowia ludzkiego lub środowiska, lub
- b) w stężeniach wynoszących osobno co najmniej 0,1% wag. w przypadku mieszanin nie występujących w postaci gazu przynajmniej jedną substancję, która jest trwała, wykazująca zdolność do bioakumulacji i toksyczna lub bardzo trwała i wykazująca bardzo dużą zdolność do bioakumulacji, zgodnie z kryteriami określonymi w załączniku XIII, lub która została umieszczona na liście sporządzonej zgodnie z art. 59 ust. 1 z powodów innych niż określone w lit. a), lub;
- c) substancję, w przypadku której zostały określone we Wspólnocie najwyższe dopuszczalne stężenia w środowisku pracy.”

Jeżeli spełnione są powyższe kryteria, to przepisy te stosuje się do wszystkich substancji odzyskiwanych (w tym tych zwolnionych z rejestracji, obowiązków dalszych użytkowników i oceny na podstawie art. 2 ust. 7 lit. d) rozporządzenia REACH), za wyjątkiem substancji wyłączonych z tytułu IV rozporządzenia REACH. Profil zanieczyszczeń należy uwzględnić zarówno w klasyfikacji i oznakowaniu substancji, jak i w środkach kontroli ryzyka, jakie mogą być zalecane dalszym użytkownikom substancji odzyskiwanej. W przypadku substancji odzyskiwanych zawierających zanieczyszczenia zaklasyfikowane jako niebezpieczne i które mają wpływ na klasyfikację, należy wskazać te zanieczyszczenia.

³⁶ Art. 61 rozporządzenia CLP ((WE) nr 1272/2008).

³⁷ Art. 59 ust. 2 lit. a) i b) rozporządzenia CLP ((WE) nr 1272/2008) zmienia art. 31 ust. 1 i 3 rozporządzenia REACH w celu dostosowania go do wymogów dotyczących klasyfikacji i oznakowania mieszanin obowiązujących od 1 czerwca 2015 r. Rozporządzenie CLP przewiduje okres przejściowy dla kart charakterystyki. Okres przejściowy dotyczy wymogu podania klasyfikacji CLP równoległe do klasyfikacji na podstawie DSD/DPD w karcie charakterystyki. Zob. sekcja 4 modułu 1 poradnika.

Należy zaznaczyć, że obecność zanieczyszczeń powyżej określonych przepisami wartości granicznych³² należy podać w przekazywanej karcie charakterystyki lub przekazać klientom razem z informacjami o bezpiecznym stosowaniu. Ponadto zgodnie z art. 31 ust. 1 rozporządzenia REACH podmioty zajmujące się odzyskiem sporządzają karty charakterystyki dla substancji odzyskiwanych tylko w przypadku, gdy taka karta jest wymagana. Zanieczyszczenia jako takie nie mogą spowodować powstania obowiązku dostarczenia karty charakterystyki na podstawie art. 31 ust. 1, ponieważ taki obowiązek może powstać tylko w wyniku art. 31 ust. 2 rozporządzenia REACH. Na rys. 1 przedstawiono schemat decyzyjny³⁸, który można wykorzystać do ustalenia, czy wymagana jest karta charakterystyki.

2.4.3. Pozostałe informacje: numer rejestracji i scenariusz narażenia

Podmiot zajmujący się odzyskiem, który korzysta z wyłączenia na podstawie art. 2 ust. 7 lit. d) rozporządzenia REACH, często nie będzie posiadał numeru rejestracji. Podczas wprowadzania substancji odzyskiwanej na rynek, podmiot odzyskujący taki nie musi podawać numeru rejestracji, ponieważ jest zwolniony z przepisów tytułu II rozporządzenia REACH. Jednak w niektórych przypadkach określonych w art. 32 ust. 1 rozporządzenia REACH może istnieć obowiązek nieodpłatnego przekazania numeru rejestracji, jeżeli jest dostępny:

- b) informację o tym, czy substancja wymaga zezwolenia i szczegóły związane z każdym udzieleniem lub odmową udzielenia zezwolenia w tym łańcuchu dostaw, zgodnie z przepisami tytułu VII;*
- c) szczegóły dotyczące każdego przypadku zastosowania ograniczenia zgodnie z przepisami tytułu VIII;*
- d) wszelkie inne dostępne i stosowne informacje dotyczące substancji, niezbędne do umożliwienia określenia i zastosowania odpowiednich środków kontroli ryzyka, w tym szczególne warunki wynikające z zastosowania sekcji 3 załącznika XI.*

Zgodnie z art. 14 ust. 1 rozporządzenia REACH przeprowadza się ocenę bezpieczeństwa chemicznego i sporządza się raport bezpieczeństwa chemicznego dla wszystkich substancji podlegających rejestracji jeżeli produkowane są bądź importowane w ilości co najmniej 10 ton rocznie na jednego rejestrującego. Podmioty zajmujące się odzyskiem korzystające z art. 2 ust. 7 lit. d) rozporządzenia REACH są zwolnione z rejestracji i tym samym nie muszą przeprowadzać oceny bezpieczeństwa chemicznego ani sporządzać raportu bezpieczeństwa chemicznego dla substancji odzyskiwanej.

Podmiot zajmujący się odzyskiem, który posiada wymagane informacje potwierdzające identyczność substancji i tym samym korzysta z art. 2 ust. 7 lit. d) rozporządzenia REACH, nie jest zobowiązany, nawet jeżeli zastosowanie substancji odzyskiwanej nie jest ujęte w dokumentacji rejestracyjnej do:

- sporządzenia scenariusza narażenia dla stosowania substancji odzyskiwanej;
- zarejestrowania substancji odzyskiwanej;
- zgłoszenia stosowania substancji odzyskiwanej.

Taki podmiot powinien jednak wziąć pod uwagę istniejące informacje i podać w karcie charakterystyki odpowiednie środki kontroli ryzyka, jeżeli karta jest wymagana, lub dostarczyć odpowiednie informacje na temat bezpiecznego stosowania substancji odzyskiwanej, jeżeli nie jest wymagana karta charakterystyki.

Odbiorcy substancji odzyskiwanych, które nie zostały zarejestrowane przez dany podmiot zajmujący się odzyskiem z powodu wyłączenia na mocy art. 2 ust. 7 lit. d) rozporządzenia

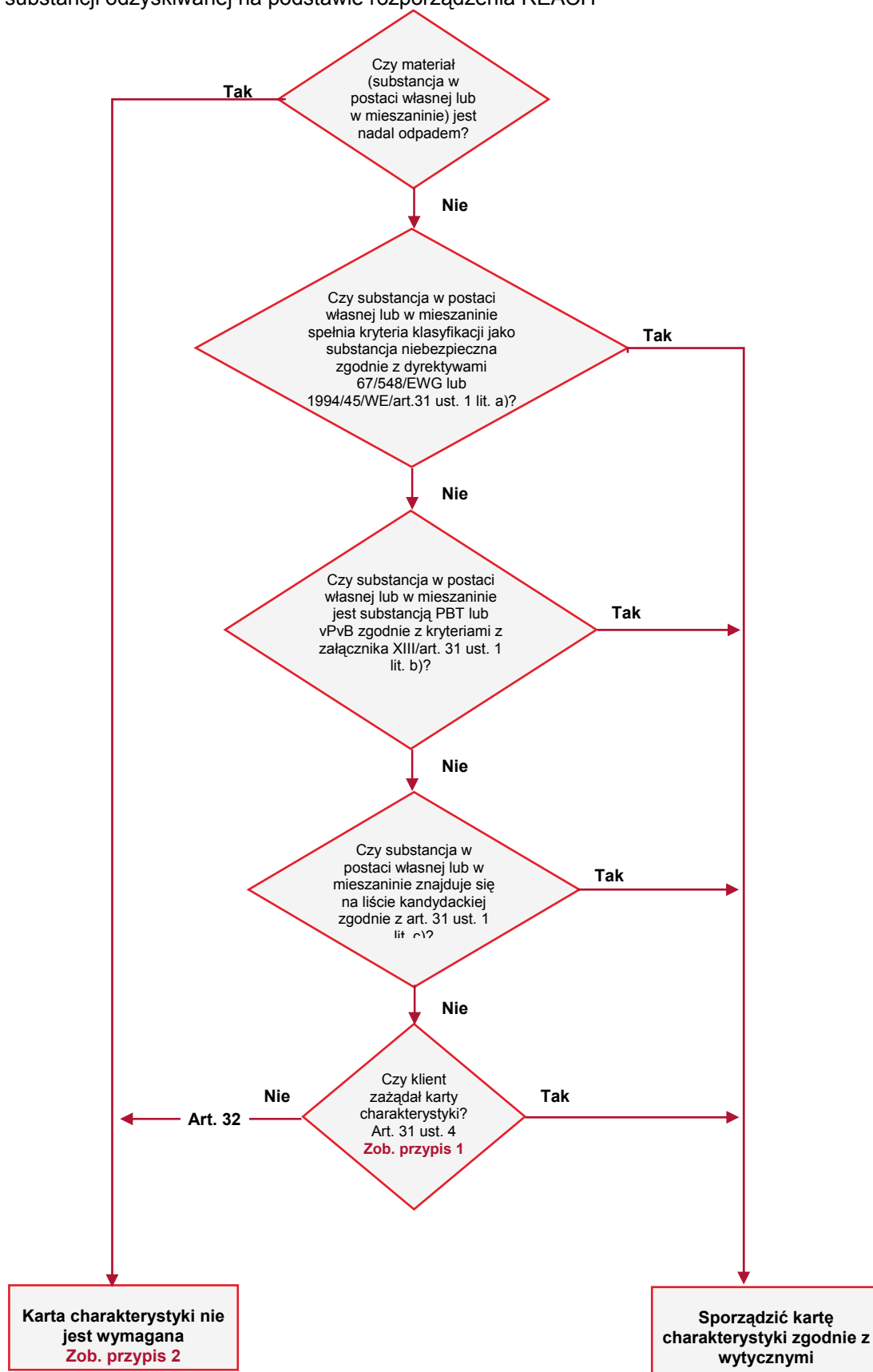
³⁸ Źródło: „Projekt Poradnika na temat dostarczania informacji w łańcuchu dostaw i kart charakterystyki dla odzyskiwanych substancji i preparatów” przygotowany przez Waste Recovery Industry Chain (WRIC).

REACH, z reguły nie otrzymają od producenta substancji odzyskiwanej następujących informacji w karcie charakterystyki³⁹:

- numeru rejestracji;
- scenariusza narażenia dla kolejnych dalszych użytkowników w ramach nowego łańcucha cyklu istnienia substancji po wykonaniu odzysku.

³⁹ Niniejsza sekcja może wymagać modyfikacji po dokonaniu aktualizacji i przyjęciu zmian do załącznika II (format i zawartość karty charakterystyki) do rozporządzenia REACH w ramach procedury komitetowej.

Rysunek 1: Schemat decyzyjny do określania konieczności sporządzenia karty charakterystyki dla substancji odzyskiwanej na podstawie rozporządzenia REACH

Źródło: „Projekt Poradnika na temat dostarczania informacji w łańcuchu dostaw i kart charakterystyki dla odzyskiwanych substancji i preparatów” przygotowany przez Waste Recovery Industry Chain (WRIC).

Niektóre procesy, na przykład rafinacja metali, mogą usuwać lub niszczyć niektóre składniki. Podmiot zajmujący się odzyskiem nie musi załączać scenariusza narażenia do karty charakterystyki.

Przypis 1: Z przyczyn handlowych producent może sporządzić kartę charakterystyki na życzenie klienta, nawet jeżeli nie jest do tego prawnie zobowiązany.

Przypis 2: Karty charakterystyki nie trzeba dostarczać, jeżeli substancja lub mieszanina niebezpieczna jest oferowana lub sprzedawana w sposób ogólnie dostępny i klient otrzymuje wystarczające informacje zgodnie z art. 31 ust. 4, czyli karty charakterystyki są tylko dla użytkowników profesjonalnych.

2.5. Pozostałe obowiązki

Substancje odzyskiwane zasadniczo nie są zwolnione z obowiązków zgłoszenia do wykazu klasyfikacji i oznakowania na podstawie wytycznych rozporządzenia CLP. Ponadto nie są również wyłączone z procedury udzielania zezwoleń i ograniczeń na podstawie rozporządzenia REACH.

2.5.1. Wykaz klasyfikacji i oznakowania

Na mocy art. 39 lit. a) i lit. b) rozporządzenia CLP również substancje odzyskiwane spełniające kryteria klasyfikacji jako stwarzające zagrożenie i wprowadzane do obrotu w postaci własnej lub jako składnik mieszaniny (obecny powyżej określonych stężeń granicznych) podlegają obowiązkowi zgłoszenia do wykazu klasyfikacji i oznakowania na warunkach określonych w art. 40 rozporządzenia CLP przez podmiot zajmujący się odzyskiem. Obowiązek zgłoszenia stosuje się również do przypadków, w których podmiot korzysta ze zwolnienia z obowiązków rejestracyjnych wymaganych przez REACH dla substancji odzyskiwanych na mocy art. 2 ust. 7 lit. d) rozporządzenia REACH. W takich przypadkach, podczas składania zgłoszenia do ECHA, podmiot zajmujący się odzyskiem może uzyskać z wykazu klasyfikacji i oznakowania ECHA informacje dotyczące klasyfikacji i oznakowania dostarczone uprzednio przez rejestrującego substancję pierwotną i je zaakceptować. Oznacza to również, że podmiot zajmujący się odzyskiem akceptuje zgłoszoną wcześniej klasyfikację i tym samym ponosi również odpowiedzialność za nią⁴⁰. Zanieczyszczenia mogą jednak zmienić profil zagrożeń substancji, tym samym jej klasyfikację, o czym podmioty zajmujące się odzyskiem powinny pamiętać przy składaniu zgłoszenia do wykazu klasyfikacji i oznakowania. Do celów zgłoszenia klasyfikacji i elementów etykiety identyfikacja substancji jest wymagana tylko w zakresie sekcji 2.1-2.3.4 załącznika VI do rozporządzenia REACH⁴¹. Nie są wymagane dane spektralne. Więcej informacji o rozporządzeniu CLP znajduje się w poradniku wprowadzających do rozporządzenia CLP i w często zadawanych pytaniach w sprawie rozporządzenia CLP (FAQ-CLP)⁴².

2.5.2. Ograniczenia

Podmiot zajmujący się odzyskiem musi zapewnić, że spełnia wszystkie wymagania w stosunku do ograniczeń dla substancji odzyskiwanych określonych w załączniku XVII do rozporządzenia REACH. Obowiązki te w dużym stopniu pokrywają się z obowiązkami na podstawie uprzednio obowiązującej dyrektywy 76/769/EWG w sprawie ograniczeń we wprowadzaniu do obrotu i stosowaniu niektórych substancji i preparatów niebezpiecznych.

2.5.3. Zezwolenia

Podmiot zajmujący się odzyskiem musi zapewnić, że spełnia wszelkie wymagania odnośnie procedury udzielania zezwoleń dla swoich substancji odzyskiwanych zgodnie z przepisami tytułu VII. Ponadto mogą mieć zastosowanie obowiązki dotyczące przekazywania informacji dotyczących substancji w wyrobach, określone w art. 33 rozporządzenia REACH, oraz obowiązki

⁴⁰ Zgłoszenie do wykazu klasyfikacji i oznakowania trzeba wykonać do dn. 3.01.2011. Tylko w niektórych przypadkach rejestrujący dostarcza dane we wcześniejszym terminie.

⁴¹ Zob. art. 40 ust. 1 lit. b) rozporządzenia CLP.

⁴² Dostępne na stronie internetowej ECHA:

http://guidance.echa.europa.eu/docs/guidance_document/clp_introduutory_pl.pdf

dotyczące zgłoszenia, o których mowa w art. 7 ust. 2, dla substancji znajdujących się na liście kandydackiej.

2.6. Uwagi dotyczące poszczególnych strumieni odzyskiwanych materiałów

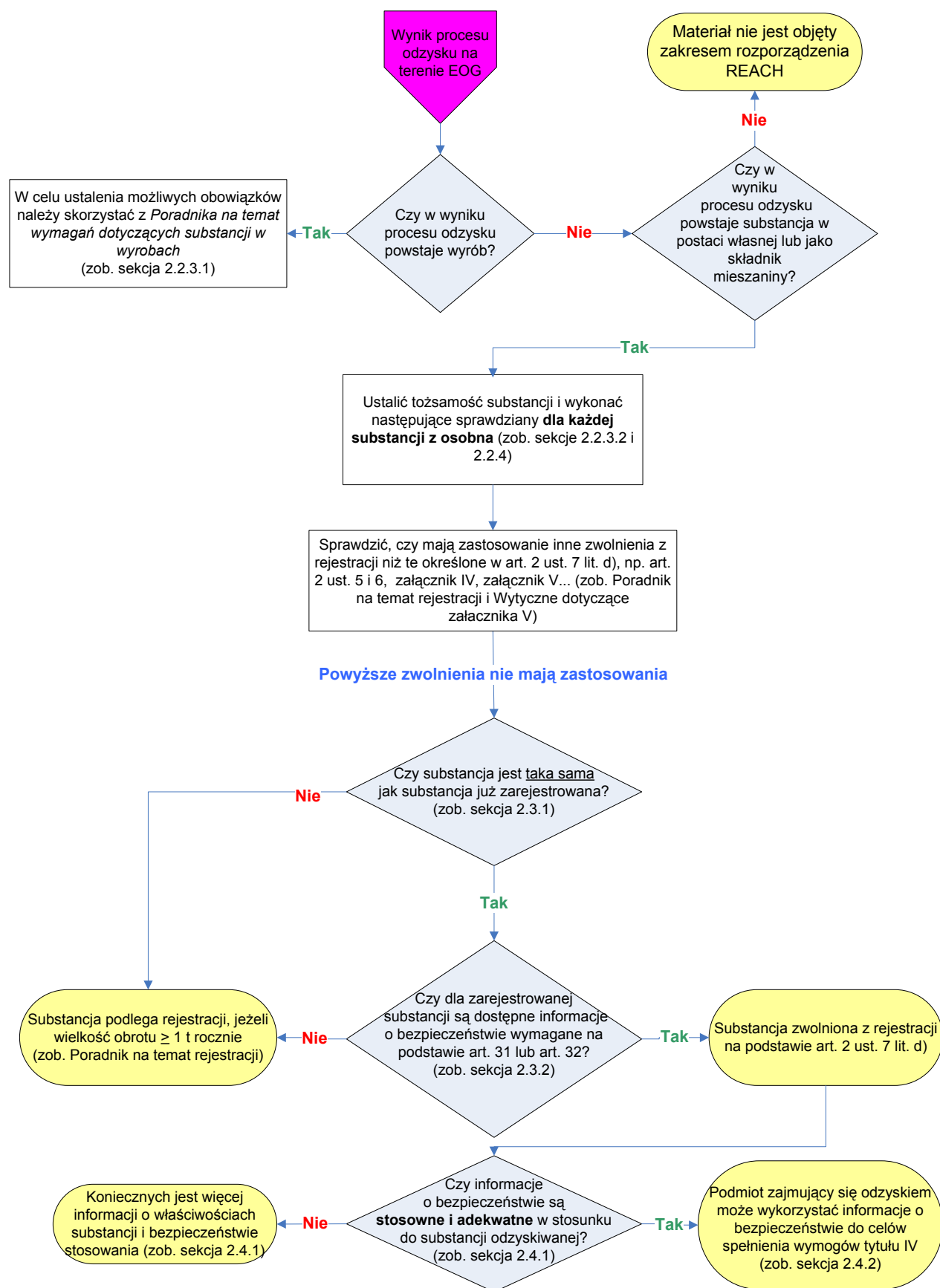
Konkretne przykłady strumieni materiałów odzyskiwanych przedstawiono w dodatku 1. Zasady objaśnione w poprzednim rozdziale stosuje się do przykładów opisanych w tym dodatku. Dla wszystkich strumieni odpadów należy wykonać cztery główne oceny:

- ustalić tożsamość substancji w materiale odzyskiwanym, włącznie z charakterystyką i przypisaniem zanieczyszczeń do jednej lub więcej takich substancji:
  - Czy substancja odzyskiwana jest substancją w postaci własnej czy składnikiem mieszaniny?
  - Jaka jest tożsamość substancji odzyskiwanej?
  - Jakie są typowe zanieczyszczenia? Jakie są typowe stężenia tych zanieczyszczeń? Do jakich substancji można przypisać te zanieczyszczenia?
- sprawdzić, czy mają zastosowanie inne zwolnienia⁴³ (np. na podstawie art. 2 ust. 5, art. 2 ust. 6, załącznika IV lub załącznika V do rozporządzenia REACH) lub ograniczone wymogi rejestracyjne (dla substancji w wyrobach):
  - Czy do odzyskiwanego materiału można zastosować wyłączenie na podstawie art. 2 ust. 7 lit. d)? Czy mają zastosowanie inne wyłączenia niż te wymienione w art. 2 ust. 7 lit. d) rozporządzenia REACH? Czy substancja jest na przykład wymieniona w załączniku IV lub załączniku V do rozporządzenia REACH?
  - Czy odzysk substancji z odpadu prowadzi bezpośrednio do powstania wyrobu? Czy z tego powodu mają zastosowanie ograniczone wymogi rejestracyjne?
- ustalić, czy taka sama substancja została już zarejestrowana:
  - Ustalić identyczność substancji odzyskiwanej w stosunku do substancji już zarejestrowanej lub takiej, która ma być zarejestrowana. Czy stosowne informacje wymagane na podstawie art. 2 ust. 7 lit. d) rozporządzenia REACH są dostępne dla tych substancji?
- sprawdzić adekwatność i stosowność dostępnych informacji o bezpieczeństwie dla takiej samej substancji zarejestrowanej i sprawdzić, czy obejmują one właściwości substancji odzyskiwanej. Zgromadzić informacje o klasyfikacji, oznakowaniu oraz inne stosowne informacje dotyczące bezpieczeństwa dla substancji odzyskiwanych i ich przewidywanych zastosowań:
  - czy dostępne informacje o bezpieczeństwie takiej samej substancji zarejestrowanej są stosowne i adekwatne w stosunku do substancji odzyskiwanej?
  - czy zidentyfikowane zastosowania substancji odzyskiwanych odpowiadają zastosowaniom tej samej substancji już zarejestrowanej, tak że dostępne informacje o bezpieczeństwie są istotne i adekwatne? Jeżeli nie, to czy potrzebne są dalsze informacje o właściwościach substancji i jej bezpiecznym stosowaniu?

⁴³ Więcej informacji o innych wyłączeniach znajduje się w poradniku dotyczącym rejestracji i poradniku dotyczącym załącznika V.

Niniejszy poradnik nie zawiera szczegółowych interpretacji powyższych analiz w stosunku do poszczególnych strumieni odpadów. Powyższe wskazówki pozwalają jednak na ogólną ocenę, czy w stosunku do materiału odzyskanego można skorzystać z wyłączenia na podstawie art. 2 ust. 7 lit. d) rozporządzenia REACH. Na rysunku 2 przedstawiono schemat do sprawdzania, czy podmiot zajmujący się odzyskiem może skorzystać z art. 2 ust. 7 lit. d) rozporządzenia REACH i powiązanych z tym obowiązków. Przykłady opisano zgodnie z tym schematem w dodatku 1.

Rysunek 2: Schemat do sprawdzania, czy podmiot zajmujący się odzyskiem może skorzystać z art. 2 ust. 7 lit. d) rozporządzenia REACH i powiązanych z tym obowiązków

DODATEK 1: POSZCZEGÓLNE STRUMIENIE MATERIAŁÓW ODZYSKIWANYCH

Poniższe przykłady dotyczą materiałów, które spełniają kryteria utraty statusu odpadu lub przestały być odpadami na mocy prawodawstwa krajowego. Materiały spełniające powyższe kryteria uznaje się za substancje odzyskiwane w rozumieniu niniejszego poradnika dotyczącego odpadów i substancji odzyskiwanych.

1.1. Papier odzyskiwany

Papier odzyskiwany składa się głównie z masy celulozowej. Definicja masy celulozowej w wykazie EINECS jest następująca: „*substancje włókniste uzyskiwane z przetwarzania substancji lignocelulozowych (drewna lub innych rolniczych źródeł włókna) z wykorzystaniem co najmniej jednego wodnego roztworu chemikaliów roztwarzających lub wybielających. Składa się z celulozy, hemicelulozy, ligniny i innych pobocznych składników. Stosunek ilości tych składników zależy od stopnia procesów roztwarzania i bielenia.*” (numer EINECS 265-995-8).

Masa celulozowa jest wymieniona w załączniku IV, w związku z czym jest zwolniona z obowiązków dotyczących rejestracji, dalszych użytkowników i oceny. Papier odzyskiwany może zawierać dodatkowe składniki, takie jak barwniki, tusze, kleje, wypełniacze itp. Jeżeli chodzi o procesy odzysku i recyklingu, składniki, które nie mają określonej funkcji w materiale (masie celulozowej), można uznać za zanieczyszczenia (zob. sekcja 2.2.4). Z tego względu papier odzyskiwany składający się wyłącznie z masy celulozowej z zanieczyszczeniami bez określonej funkcji w materiale jest zwolniony z obowiązków dotyczących rejestracji, dalszych użytkowników i oceny.

1.2. Szkło odzyskiwane

Zgodnie z literaturą naukową szkło jest raczej stanem substancji niż substancją w postaci własnej. Do celów legislacyjnych szkło najlepiej definiować poprzez jego materiały wyjściowe i zastosowane procesy produkcyjne, podobnie jak w przypadku wielu innych substancji UVCB. Wykaz EINECS zawiera kilka pozycji szkła: *Szkło, beztlenkowe (WE: 295-731-7), Szkło, tlenkowe, fosfokrzemian wapnia, magnezu, potasu, sodu (WE: 305-415-3), Szkło, tlenkowe, fosfokrzemian wapnia, magnezu, sodu (WE: 305-416-9) i Szkło, tlenkowe (WE: 266-046-0)*⁴⁴.

Niektóre rodzaje szkła podlegają zwolnieniu na podstawie pkt 11 załącznika V. Szkło odzyskiwane może zawierać inne składniki, takie jak papier, kleje, farby lub elementy obce, takie jak tworzywa sztuczne, guma, piasek, metale, kamienie, substancje ceramiczne. Jeżeli ich obecność w materiale odzyskiwanym jest niezamierzona, nie ma żadnej konkretnej funkcji w materiale a ich zawartość jest mniejsza niż 20%, to można je uznać za zanieczyszczenia (zob. sekcja 2.2.4). Szkło odzyskiwane składające się wyłącznie z rodzajów szkła podanych w zwolnieniu w załączniku V, zawierające zanieczyszczenia jest zatem zwolnione z obowiązków dotyczących rejestracji, dalszych użytkowników i oceny.

⁴⁴ Należy zauważyć, że opis stanowi integralną część wpisu w wykazie EINECS i często ma decydujące znaczenie przy identyfikacji substancji.

1.3. Metale odzyskiwane

Na podstawie wytycznych rozporządzenia REACH czyste metale uzyskiwane z rud, rud wzbogaconych lub źródeł wtórnych, nawet zawierające pewną ilość zanieczyszczeń, są uznawane za substancje. Wymogi rejestracyjne dla substancji zależą od tego, czy substancje zostały już zarejestrowane i czy są dostępne odpowiednie informacje dotyczące bezpieczeństwa.

Stopy metali są uważane za szczególny przypadek mieszaniny i zawarte w nich substancje podlegają rejestracji. Metale odzyskiwane ze złomu zawierającego różne stopy metali, spełniającego kryteria utraty statusu odpadu, z reguły są odzyskiwane w postaci mieszaniny, ale w niektórych przypadkach mogą stanowić substancję z zanieczyszczeniami (np. kiedy celem odzysku jest otrzymanie tylko jednego głównego metalu, a pozostałe składniki można uznać za zanieczyszczenia). To samo dotyczy metali, których stężenie w końcowym stopie jest zmienne, lub nawet ściśle ograniczone, i których stężenie w odpadzie lub złomie, który utracił status odpadu jest nieznane. W takich przypadkach ich zawartość uznaje się początkowo za zanieczyszczenie. Wszystkie składniki, które celowo wybrano do odzysku (np. Cr lub Ni) i które spełniają główną funkcję w odzyskiwanym materiale, należy uznać za oddzielne substancje. Składniki, które tylko czasami występują w części odpadów, z których odzyskiwany metal pochodzi, lub które nie spełniają żadnej określonej funkcji w materiale odzyskiwanym, mogą być uznane za zanieczyszczenia (np. molibden może się pojawiać w niektórych rodzajach stali, a w innych nie).

W większości przypadków metale są uzyskiwane zarówno ze źródeł pierwotnych, jak i wtórnych i ma do nich zastosowanie wyłączenie na podstawie art. 2 ust. 7 lit. d) rozporządzenia REACH. Poza tym mogą mieć również zastosowanie następujące wyłączenia:

- półprodukty niewyodrębniane powstające w wyniku odzysku metali ze złożonych wyrobów zawierających wiele metali;
- wyłączenia na podstawie art. 2 ust. 5 i 6, np. metale i związki metali stosowane w produktach leczniczych stosowanych u ludzi lub do celów weterynaryjnych w zakresie objętym rozporządzeniem (WE) nr 726/2004, dyrektywą 2001/82/WE i dyrektywą 2001/83/WE, jak określono w przepisach art. 2 ust. 5 lit. a) i art. 2 ust. 6 lit. a);
- załącznik V.

W niektórych warunkach metale odzyskiwane mogą trafiać bezpośrednio do produkcji wyrobów, jeżeli spełniają odpowiednie kryteria utraty statusu odpadu. W takim przypadku nie stosuje się dalszych wymogów rejestracyjnych, chyba że substancja ma być w sposób zamierzony uwalniana.

Niektóre metale są odzyskiwane z prostych i raczej czystych materiałów (Al, Cu, Pb, Zn np. z produktów budowlanych, złomu sprzed zastosowań konsumenckich). Czasami czyste metale są odzyskiwane z bardzo złożonych materiałów (złom elektroniczny zawierający np. Cu, metale szlachetne). Inne metale (Mo, Cr, Ni, obecne na przykład w produktach stalowych) nie są odzyskiwane w postaci czystego metalu i używane do produkcji nowych stopów metali z uwagi na ich docelową zawartość metalu, co prowadzi do powstania mieszanin specjalnych. Niektóre związki metali (np. tritlenek antymonu, stabilizatory zawierające Pb i Cd w tworzywach sztucznych) są odzyskiwane bezpośrednio z koncentratów tworzyw sztucznych. Z uwagi na te różnice kryteria utraty statusu odpadu mogą być różne⁴⁵.

Zanieczyszczenia mogą być różne, ponieważ metale, które są odzyskiwane i rafinowane do postaci czystych metali ze złomu spełniającego kryteria utraty statusu odpadu zależą od wielu czynników, na przykład dostępnej technologii rafinacji, ilości obecnych w złomie spełniającym

⁴⁵ Dalsze rozważania odnoszą się do dyrektywy ramowej o odpadach (zob. sekcja 1).

kryteria utraty statusu odpadu, czy wartości materiału w stosunku do kosztów odzysku. Metale odzyskiwane mogą trafiać bezpośrednio do innych mieszanin specjalnych, a obecność określonego metalu może być raz uznana za zanieczyszczenie, a innym razem za składnik, również w zależności od potencjalnego zastosowania końcowego.

Producenci metali odzyskiwanych powinni również posiadać wymagany zakres informacji dotyczący tożsamości i ilości w jakich występują składniki niebezpieczne lub zanieczyszczenia w odzyskiwanym metalu lub stopie, jak opisano w sekcji dotyczącej zanieczyszczeń (sekcja 2.2.4).

W przypadku metali dostępnych jest kilka narzędzi do stosunkowo łatwej analizy składu materiału zgodnie z Dobrą Praktyką Laboratoryjną (GLP) w celu sprawdzenia identyczności (np. normy ASTM lub ISO).

Metale odzyskiwane mogą być stosowane do tych samych celów, co metale pierwotne, ponieważ proces odzysku z reguły nie powoduje pogorszenia właściwości materiału. Dlatego przyjmuje się, że zastosowania są te same. W takim przypadku informacje o bezpieczeństwie zarejestrowanej substancji mogą być istotne i adekwatne w stosunku do zastosowań substancji odzyskiwanej.

1.4. Kruszywa odzyskiwane

Kruszywa odzyskiwane⁴⁶ w rozumieniu niniejszego dokumentu oznaczają kruszywa pochodzące z przetwarzania materiałów nieorganicznych używanych wcześniej w budownictwie (np. beton, kamienie) oraz niektóre kruszywa pochodzenia mineralnego uzyskiwane w wyniku procesu przemysłowego obejmującego modyfikację termiczną lub inną (np. nieprzerobiony żużel⁴⁷, odpady z przeróbki żużlu⁴⁸, popiół lotny).

Powstało pytanie, czy takie kruszywa odzyskiwane należy uznawać za wyroby czy, za substancje w postaci własnej lub w mieszaninie.

Kruszywa odzyskiwane z materiałów budowlanych składają się z betonu, kamieni naturalnych, elementów murarskich, ceramiki (np. dachówki) lub asfaltu, często wymieszanych ze sobą. Mają różne zastosowania, na przykład w budownictwie, budowie dróg czy jako podsypka kolejowa. Główną funkcją tych zastosowań jest zapewnienie stabilności i odporności na rozpad/fragmentację. Jeżeli do celów takiej funkcji kształt, powierzchnia, konstrukcja lub wygląd zewnętrzny decyduje o funkcji materiału w stopniu większym niż jego skład chemiczny, to takie kruszywo odzyskiwane należy uznać za wyrób. Z definicji wynika jednak, że ma to zastosowanie tylko w przypadku, gdy kształt, powierzchnia, konstrukcja lub wygląd zewnętrzny materiału są zamierzone i zostały celowo nadane w czasie produkcji (np. w celu spełnienia określonych norm dotyczących kruszyw, np. EN 12620, 13043 lub 13242). Jeżeli do celów takiej funkcji kształt, powierzchnia, konstrukcja lub wygląd zewnętrzny nie decyduje o funkcji materiału w stopniu większym niż jego skład chemiczny, to kruszywo nie spełnia definicji wyrobu i należy je uznać za substancję w postaci własnej lub w mieszaninie. Poniżej podano przykłady różnych kruszyw odzyskiwanych:

⁴⁶ Jak objaśniono we wprowadzeniu do rozdziału 3, do celów rozporządzenia REACH substancje odzyskiwane (w postaci własnej, w mieszaninach lub w wyrobach) należy rozumieć wyłącznie jako substancje, które, będąc uprzednio częścią materiałów odpadowych, przestały być odpadami zgodnie z dyrektywą ramową o odpadach. Kruszywa, które zostały poddane pewnym etapom odzysku, ale wciąż stanowią odpad, nie są uznawane za substancje, mieszaniny ani wyroby na podstawie rozporządzenia REACH. Podlegają przepisom o odpadach, ale nie obowiązkom dotyczącym substancji, mieszanin lub wyrobów na podstawie rozporządzenia REACH.

⁴⁷ Kod odpadu: 100202.

⁴⁸ Kod odpadu: 100201.

Kruszywa z odpadów budowlanych i prac rozbiórkowych

Ziarno kruszyw z odpadów budowlanych i prac rozbiórkowych produkuje się, nadając mu określony kształt i właściwości powierzchniowe w zależności od ich zastosowania, np. nawierzchnie asfaltowe. Kształt ziarna opisywany jest za pomocą stosunku największego do najmniejszego wymiaru. Normy EN 933-3 i 933-4 opisują na przykład metody używane do określania kształtu takich ziaren. Powierzchnia ziarna definiowana jest przez jego mikro- i makrochropowatość (zmiennosc wysokości powierzchni dla różnej skali), którą mierzy się zgodnie z normą odpowiednio EN 1097-8 lub 933-5. Kształt i powierzchnia ziarna kruszyw z odpadów budowlanych i pochodzących z rozbiórki decydują o jego funkcji w stopniu większym niż jego skład chemiczny. Najważniejsze właściwości chemiczne ograniczają się do maksymalnej dopuszczalnej rozpuszczalności – rozpuszczalne kruszywo nie może spełniać swojej funkcji – i są mniej istotne niż kształt i powierzchnia. Takie kruszywa uznaje się zatem za wyroby zgodnie z definicją wyrobu podaną w rozporządzeniu REACH.

Żużel żelazny

Większość rodzajów żużlu produkowanych przez przemysł żelaza i stali na terenie Europy rejestruje się jako substancje UVCB i stosuje na przykład do produkcji cementu i produktów betonowych. W tych zastosowaniach liczą się hydrauliczne właściwości żużlu. Stąd większe znaczenie ma tutaj skład chemiczny żużlu. Z tego względu żużel żelazny uznaje się za substancję. Analogicznie za substancje uznaje się również żużel z innych procesów metalurgicznych.

Popiół lotny

Popiół lotny to niejednorodna mieszanina składająca się z amorficznego i krystalicznego dwutlenku krzemu (SiO_2), tlenku glinu (Al_2O_3), tlenku żelaza, tlenku wapnia i węgla. Stosuje się go na przykład do produkcji cementu, klinkieru cementowego, zaprawy murarskiej, do budowania nasypów i jako wypełniacz strukturalny, do stabilizacji miękkich gleb, jako podłoże drogowe i wypełniacz mineralny w betonie asfaltowym. Do takich zastosowań skład chemiczny ma większe znaczenie niż kształt, powierzchnia, konstrukcja lub wygląd zewnętrzny ziaren. Dlatego popiół lotny uznaje się za substancję UVCB.

Dla kruszyw odzyskiwanych, które są substancjami w ich postaci własnej lub w mieszaninie, trzeba określić dokładny status materiału na podstawie rozporządzenia REACH i sprawdzić, czy mają zastosowanie warunki art. 2 ust. 7 lit. d) rozporządzenia REACH. Jeżeli substancja w postaci własnej lub w mieszaninie nie jest zwolniona z rejestracji, to potencjalny rejestrujący ma jeszcze inną alternatywę: późniejszą rejestrację wstępną (jeżeli spełnione są wszystkie warunki art. 28 ust. 6) lub zmniejszenie wielkości obrotu do poniżej 1 tony rocznie do czasu zarejestrowania substancji przez dowolny podmiot.

Aby określić dokładny status kruszyw odzyskiwanych, należy również wziąć pod uwagę następujące zagadnienia:

- a) Niektóre materiały tego rodzaju, np. niektóre rodzaje żużlu i pozostałości z różnych procesów topienia lub innych procesów metalurgicznych, są zasadniczo substancjami UVCB. W niektórych przypadkach mogą to jednak być substancje wieloskładnikowe (np. gdy substancja powstaje w wyniku reakcji chemicznej podczas odzysku i składa się z ograniczonej liczby składników).
- b) Niektóre kruszywa odzyskiwane mogą zawierać materiały, które są zwolnione z obowiązków dotyczących rejestracji, dalszych użytkowników i oceny na podstawie innych przepisów rozporządzenia REACH, w szczególności załącznika V. Są to na przykład minerały, które nie są chemicznie modyfikowane (np. kamienie naturalne), lub substancje występujące w przyrodzie, które nie są chemicznie modyfikowane i nie spełniają kryteriów klasyfikacji jako niebezpieczne (np. drewno).
- c) Jeżeli kruszywo odzyskiwane składa się z jednego głównego składnika (z możliwymi zanieczyszczeniami), to stanowi substancję jednoskładnikową. Jeżeli składa się z kilku składników, to składniki te można uznać albo za oddzielne substancje (wtedy kruszywo odzyskiwane jest mieszaniną) lub za składniki jednej złożonej substancji UVCB. Jak opisano w sekcji 2.2.3, do producenta materiału odzyskiwanego należy decyzja, czy

wynikiem procesu odzysku jest substancja w postaci własnej (jednoskładnikowa, wieloskładnikowa lub UVCB), czy substancja w mieszaninie.

Do celów określania statusu rejestracyjnego kruszyw odzyskiwanych istotne znaczenie może mieć informacja o ich pochodzeniu, aby ustalić, jakie składniki mogą być obecne w materiale i czy należy je uznać za zanieczyszczenia, czy za oddzielne substancje. Do celów identyfikacji substancji, które zasadniczo podlegają rejestracji, analiza odpadu jest wymagana tylko w przypadkach, gdy składniki występują w ilości powyżej 20%⁴⁹ (lub zamierzona jest ich obecność w materiale odzyskiwanym –jakkolwiek w takim przypadku podmiot zajmujący się odzyskiem powinien wiedzieć o ich obecności).

Producenci kruszyw odzyskiwanych powinni również posiadać wymagany zakres informacji dotyczący tożsamości i ilości, w których zanieczyszczenia i składniki stwarzające zagrożenie są obecne w odzyskiwanym kruszywie, jak opisano w sekcji dotyczącej zanieczyszczeń (sekcja 2.2.3).

1.5. Polimery odzyskiwane

Podmiot zajmujący się odzyskiem polimerów powinien również zidentyfikować wszelkie zamierzone substancje obecne w odzyskiwanym materiale (np. substancje dodawane w celu poprawy lub zmiany wyglądu lub właściwości fizykochemicznych polimeru), które były początkowo obecne w materiale polimerowym poddanym odzyskowi. Odnosi się to na przykład do odzysku selektywnego. Substancje celowo odzyskiwane nie mogą być uznane za zanieczyszczenia, tylko stanowią substancje, wobec których należy sprawdzić, czy nie ma zastosowanie wyłączenia na podstawie art. 2 ust. 7 lit. d) rozporządzenia REACH. Z tego powodu zaleca się, aby materiał odzyskiwany uznawać za substancję w mieszaninie (np. w przypadku selektywnego recyklingu miękkiego PCW może istnieć wymóg rejestracji odpowiednich zmiekczaczy, chyba że zostały już zarejestrowane).

Zakres możliwych zanieczyszczeń i ich stężeń jest stosunkowo duży. Zanieczyszczenia pochodzące z substancji obecnych początkowo w pierwotnym materiale polimerowym poddawanych odzyskowi nie muszą być rejestrowane, ponieważ ich obecność jest objęta rejestracją substancji monomerowej. Wszelkie inne niezamierzone „zanieczyszczenia” obecne w odzyskiwanej substancji polimerowej (np. barwniki, które nie spełniają już zamierzonej funkcji w materiale odzyskiwanym lub zanieczyszczenia wprowadzone po produkcji polimeru) można uznać za zanieczyszczenia, chyba że ich indywidualna zawartość przekracza 20%. W takim przypadku taki składnik należy uznać za substancję w mieszaninie, nawet jeżeli jego obecność nie jest zamierzona.

Do celów określania statusu odzyskiwanych materiałów polimerowych istotne znaczenie może mieć informacja o ich pochodzeniu, aby ustalić, jakie składniki mogą być obecne w materiale i czy należy je uznać za zanieczyszczenia, czy za oddzielne substancje. Zanieczyszczenia stanowiące część substancji i nie muszą być rejestrowane (zob. sekcja 2.2.4).

Producenci polimerów odzyskiwanych powinni jednak posiadać wymagany zakres informacji dotyczących tego, jakie składniki dodatkowe i zanieczyszczenia stanowiące zagrożenie są obecne w odzyskiwanym kruszywie i w jakich ilościach, jak opisano w sekcji dotyczącej zanieczyszczeń (zob. sekcja 2.2.4).

⁴⁹ W przypadkach gdy zawartość takich składników jest często zbliżona do tego limitu, zaleca się przyjęcie bezpiecznego podejścia i uznanie takiego składnika za oddzielną substancję. Jeżeli zawartość zanieczyszczeń przekracza 20% tylko w odosobnionych partiach i realistycznie nie przewiduje się takiej zawartości w warunkach normalnych, to takich składników nie trzeba uznawać za oddzielne substancje. Nie ma także obowiązku badania każdej partii materiału odpadowego na obecność takich składników.

W niektórych przypadkach analiza nie jest wymagana, jeżeli nie przewiduje się obecności istotnych zanieczyszczeń (np. jeżeli odzyskowi poddawany jest polimer w czystej postaci). W niektórych przypadkach można również określić odzyskiwany produkt polimerowy w sposób wystarczający bez analizowania jego pochodzenia. Jednakże w przypadku polimerów, aby ułatwić podmiotom zajmującym się odzyskiem identyfikację materiałów obecnych w różnych artykułach plastikowych, sześć popularnych rodzajów tworzyw sztucznych podlegających recyklingowi otrzymało kody identyfikacyjne tworzywa (od 1 do 6), a liczbą 7 oznaczono inne typy tworzywa sztucznego niezależnie od tego, czy podlegają recyklingowi, czy nie. Istnieją odpowiednie [symbole standardowe](#) zawierające ww. kody. Ponieważ istnieje sześć polimerów najczęściej poddawanych recyklingowi, należy uwzględnić tę informację i wskazać, które monomery zostały użyte do produkcji polimeru. Można również uznać polimery odzyskiwane za substancję UVCB, jeżeli ich skład jest nieznan.

Po pierwsze należy ocenić, czy proces odzysku prowadzi bezpośrednio do powstania wyrobu (np. czy pierwsza substancja w łańcuchu odzysku nie stanowiąca odpadu jest wyrobem, czy substancją w postaci własnej albo w mieszaninie). Rozporządzenie REACH nie przewiduje obowiązku rejestracji dla obecności substancji polimerowych w wyrobie odzyskiwanym⁵⁰.

Zgodnie z procedurą opisaną w sekcji 2.6 podmiot zajmujący się odzyskiem powinien następnie sprawdzić, czy substancje w odzyskiwanych polimerach podlegają zwolnieniu na podstawie załącznika IV lub V do rozporządzenia REACH lub innym kryteriom wyłączenia na podstawie tego rozporządzenia.

Chociaż przepisy rozporządzenia REACH dotyczące rejestracji nie dotyczą polimerów, producent lub importer polimeru powinien w określonych warunkach zarejestrować monomery i inne substancje używane do produkcji polimeru, zgodnie z art. 6 ust. 3 rozporządzenia REACH. Podobnie w przypadku polimerów odzyskiwanych monomery i inne substancje muszą być zarejestrowane, aby miało zastosowanie wyłączenie na podstawie art. 2 ust. 7 lit. d) rozporządzenia REACH. Zanieczyszczenia obecne w monomerze muszą być zidentyfikowane i ocenione w stopniu wymaganym do ustalenia profilu zagrożenia oraz klasyfikacji i oznakowania odzyskiwanego monomeru.

W większości przypadków, kiedy odpad polimerowy jest zbierany z rynku UE, podmioty zajmujące się odzyskiem polimerów są zwolnione z obowiązku rejestracji monomerów i innych substancji obecnych w odzyskiwanym polimerze i spełniających kryteria art. 6 ust. 3 rozporządzenia REACH, pod warunkiem że substancje te, z których powstał polimer, zostały już zarejestrowane. Ponadto podmiot zajmujący się odzyskiem musi dysponować danymi dotyczącymi bezpieczeństwa wymaganymi na podstawie art. 31 lub 32 rozporządzenia REACH w stosunku do monomeru, ponieważ monomer podlega obowiązkowi rejestracji. Do tego celu należy wziąć pod uwagę wszelkie dostępne informacje o składnikach odzyskiwanego materiału.

1.6. Odzyskiwanie gumy

Zasadniczo, poza polimerami takimi jak SBR (kauczuk butadienowo-styrenowy) i kauczuk naturalny, guma odzyskiwana może zawierać substancje, które nadal spełniają swoją funkcję, np. wypełniacze (sadza, krzemionka). Inne składniki obecne w odzyskiwanej gumie, które nie są

⁵⁰ Zob. poradnik dotyczący polimerów dostępny na stronie:
http://guidance.echa.europa.eu/docs/guidance_document/polymers_en.htm

celowo odzyskiwane, np. barwniki, dodatki, oleje, można uznać za zanieczyszczenia, jeżeli ich stężenia nie przekraczają 20% frakcji głównego składnika⁵¹.

Producenci gum odzyskiwanych powinni również posiadać wymagany zakres informacji dotyczących tego, jakie składniki poboczne i zanieczyszczenia stanowiące zagrożenie są obecne w odzyskiwanym materiale i w jakich ilościach, jak opisano w sekcji dotyczącej zanieczyszczeń (sekcja 2.2.4).

Guma odzyskiwana może powstawać w wyniku mechanicznej lub chemicznej obróbki pierwotnego wyrobu gumowego, której celem jest przetworzenie go na materiał, który ma być wykorzystany w nowym procesie. Substancje, które są przedmiotem odzysku, to najczęściej polimery, takie jak SBR lub kauczuk naturalny. Dlatego informacje dotyczące polimerów odzyskiwanych opisane w poprzedniej sekcji dotyczą również gumy odzyskiwanej.

Odpady gumowe mogą być używane bezpośrednio do produkcji wyrobów, kiedy są dodawane do gumy pierwotnej i formowane do postaci nowego wyrobu. Dalsze obowiązki rejestracyjne nie mają wówczas zastosowania, chyba że substancja ma być uwalniana w sposób zamierzony (zob. sekcja 2.2.3.1). Jeżeli guma zawarta w wyrobie spełnia definicję polimeru, to nie ma żadnego obowiązku rejestracji. Zgodnie z podejściem opisanym w sekcji 2.6 podmiot zajmujący się odzyskiem powinien ocenić, czy mają zastosowanie jakieś inne wyłączenia na podstawie przepisów rozporządzenia REACH.

W przypadku innych substancji dodanych do gumy, takich jak wypełniacze (sadza, krzemionka), dokumentacja musi wykazywać, że spełniają one wymogi wyłączenia na podstawie art. 2 ust. 7 lit. d) rozporządzenia REACH.

Podmiot zajmujący się odzyskiem powinien sprawdzić, czy zastosowanie substancji odzyskiwanej jest objęte rejestracją substancji pierwotnej, co najczęściej się zgadza w przypadku gumy odzyskiwanej. W takim przypadku dostępne informacje o bezpieczeństwie takiej samej substancji zarejestrowanej mogą być istotne i adekwatne w stosunku do gumy odzyskiwanej. Może to jednak nie dotyczyć zanieczyszczeń (np. barwników, dodatków itp.), ponieważ ocena bezpieczeństwa chemicznego substancji pierwotnej może obejmować tylko określone zastosowania. Podmioty zajmujące się odzyskiem muszą wygenerować informacje o składzie materiału odzyskiwanego, aby zidentyfikować potencjalne zagrożenia i stwierdzić, czy informacje o bezpieczeństwie uzyskane dla substancji zarejestrowanej mają zastosowanie do substancji odzyskiwanej.

1.7. Odzyskiwane oleje

Zgodnie z poradnikiem dotyczącym identyfikacji i nazewnictwa substancji w systemie REACH odzyskiwane oleje⁵² są z reguły substancjami UVCB. Branża przemysłu zajmująca się olejami stosuje się do tej praktyki. Substancje te określa się ogólną nazwą „oleje” (dmuchane, zagęszczone) i określa odpowiednimi numerami EINECS, jeżeli istnieją.

Celowo odzyskiwane oleje uznaje się za substancje, dla których trzeba sprawdzić, czy ma zastosowanie wyłączenie na podstawie art. 2 ust. 7 lit. d) rozporządzenia REACH. Oleje nie

⁵¹ W szczególności dla gumy odzyskiwanej z opon istnieje reprezentatywna lista substancji celowo odzyskiwanych lub potencjalnie przekraczających próg 20% dla zanieczyszczeń, opracowana przez właściwy sektor i dostępna poprzez Europejskie Stowarzyszenie Producentów Opon i Gumy w ramach „Wytucznych dla gumy odzyskiwanej” (www.etrma.org). Dokument ten zawiera odnośniki do publicznie dostępnych materiałów, które mogą być pomocne w ocenie zawartości substancji odzyskiwanych i zanieczyszczeń.

⁵² Pojęcie „oleje” obejmuje również „oleje smarowe”. Olejów smarowych nie należy mylić ze „smarami”. Termin „oleje smarowe” odnosi się do mieszanin olejów i dodatków. Określenie „oleje smarowe” jest również stosowane do „wysokorafinowanych olejów” i „smarowych olejów” (zob. lista olejów w dossier produktów CONCAWE 97/108).

podlegają zwolnieniom na podstawie załącznika IV lub V do rozporządzenia REACH. Ten rodzaj procesu odzysku z reguły nie prowadzi do powstania wyrobu. Dlatego nie mają zastosowania wyłączenia inne niż te określone w art. 2 ust. 7 lit. d) rozporządzenia REACH. Oleje opisuje się za pomocą odpowiednich numerów EINECS, jeżeli ich właściwości, w odniesieniu do substancji UVCB, pokrywają się z tożsamością substancji (zob. sekcja 2.2.3.2).

Odzysk olejów wymaga z reguły zastosowania skomplikowanych procesów, jeżeli substancje mają być odzyskane do tych samych zastosowań. W takim przypadku w materiale nie występują żadne składniki, które nie pochodzą z oleju i trafiły do materiału w wyniku odzysku. Jeżeli takie składniki są jednak obecne, to na poziomie znacznie niższym niż 20%⁵³. Powstające odzyskiwane oleje są bardzo zbliżone do pierwotnych olejów i można stwierdzić identyczność substancji odzyskiwanej, stąd można zastosować przepisy art. 2 ust. 7 lit. d) rozporządzenia REACH, pod warunkiem że podmiot zajmujący się odzyskiem ma dostęp do niezbędnych informacji.

Mniej zaawansowane procesy odzysku prowadzą do powstania substancji odzyskiwanych, które nie zawierają co prawda głównych zanieczyszczeń, ale nie spełniają kryteriów jakości substancji pierwotnej. Jest to spowodowane na przykład obecnością takich zanieczyszczeń, jak węglowodory poliaromatyczne. W przypadku mniej zaawansowanych procesów odzysku ustalenie identyczności odzyskiwanych olejów i zarejestrowanych substancji może być utrudnione z uwagi na procesy odparowania i spalania, które mogą powodować znaczne straty, lub dodawania nowych substancji podczas stosowania substancji pierwotnej. Zasadniczo istnieje możliwość skorzystania w stosunku do takich substancji odzyskiwanych z wyłączenia z art. 2 ust. 7 lit. d) rozporządzenia REACH, pod warunkiem że podmiot zajmujący się odzyskiem jest w stanie ustalić identyczność i ma dostęp do niezbędnych informacji.

Podsumowując, zidentyfikowane zastosowania odzyskiwanych olejów są często inne niż te określone w pierwotnych rejestracjach. W zależności od zastosowanego procesu odzysku odzyskiwane oleje mogą być używane do tych samych celów lub, jeżeli utracą właściwości olejów smarowych, mogą być stosowane jako paliwa.

1.8. Rozpuszczalniki odzyskiwane

Zgodnie z poradnikiem dotyczącym identyfikacji i nazewnictwa substancji w systemie REACH rozpuszczalniki odzyskiwane lub po recyklingu należy określać jednoznacznie jako substancje pojedyncze lub substancje UVCB. Branża przemysłu zajmująca się pierwotną produkcją takich rozpuszczalników stosuje się do tej praktyki.

W tym kontekście rozpuszczalniki odzyskiwane oznaczają materiały należące do ogólnych klas węglowodorów, węglowodorów utlenionych i fluorowcowanych, używanych pierwotnie do zastosowań przemysłowych. W ramach tej klasyfikacji wiele rozpuszczalników to pojedyncze substancje chemiczne, np. aceton albo toluen, ale występuje również wiele substancji UVCB, w tym produkty destylacji ropy naftowej.

Art. 2 ust. 7 lit. d) rozporządzenia REACH ma zastosowanie do większości odzyskiwanych rozpuszczalników zgodnie z najczęściej stosowanymi numerami EINECS do rejestracji wstępnej tych substancji. Inne wyłączenia oprócz art. 2 ust. 7 lit. d) rozporządzenia REACH raczej nie mają zastosowania. Rozpuszczalniki często nie kwalifikują się do zwolnienia na podstawie załącznika IV lub V do rozporządzenia REACH. Ten rodzaj odzysku z reguły nie prowadzi do powstania wyrobu.

⁵³ Należy zauważyć, że może nastąpić zanieczyszczenie olejów polichlorowanymi bifenylami (PCB) lub innymi poważnymi zanieczyszczeniami. W takim przypadku, nawet jeżeli zawartość tych składników jest znacznie mniejsza niż 20%, odzysk i ponowne stosowanie są zabronione (np. dopuszczalny poziom PCB= 50 ppm).

Wiele rozpuszczalników posiada potwierdzoną identyczność substancji odzyskiwanej z substancją już zarejestrowaną. Z reguły w odzyskiwanym rozpuszczalniku nie występują składniki, które trafiły do materiału w wyniku procesu odzysku. Jeżeli jednak występują, to na poziomie znacznie niższym niż 20%. Występuje jednak możliwość, żeby odzyskiwać zmieszane razem substancje, które pojedynczo są dobrze zidentyfikowane dla celów ustalania identyczności i w takim przypadku mamy do czynienia z mieszaniną.

Zidentyfikowane zastosowania rozpuszczalników są z reguły takie same, jak te określone w pierwotnych rejestracjach substancji, ale niektóre ponowne zastosowania mogą podlegać ograniczeniom, na przykład w przemyśle farmaceutycznym.

DODATEK 2: WYKAZ SKRÓTÓW I DEFINICJI

Załącznik XIII	Kryteria identyfikacji substancji PBT i vPvB
Załącznik XIV	Wykaz substancji podlegających procedurze udzielania zezwoleń
Załącznik XVII	Ograniczenia dotyczące produkcji, wprowadzania do obrotu i stosowania niektórych niebezpiecznych substancji
Wyrób	Przedmiot, który podczas produkcji otrzymuje określony kształt, powierzchnię, konstrukcję lub wygląd zewnętrzny, co decyduje o jego funkcji w stopniu większym niż jego skład chemiczny.
„lista kandydacka”	Lista kandydacka substancji wzbudzających szczególnie duże obawy (SVHC) do celów zezwolenia
Numer CAS	Numer w rejestrze Chemical Abstracts Services
CMR	Substancje rakotwórcze, mutagenne i działające szkodliwie na rozrodczość
CSA	Ocena bezpieczeństwa chemicznego
CSR	Raport bezpieczeństwa chemicznego
Dalszy użytkownik	Osoba fizyczna lub prawna mająca siedzibę na terytorium Wspólnoty i niebędąca producentem ani importerem, która używa substancji w jej postaci własnej lub jako składnika preparatu, podczas prowadzonej przez siebie działalności przemysłowej lub innej działalności zawodowej. Dystrybutor ani konsument nie są uważani za dalszych użytkowników. Reimporter podlegający wyłączeniu zgodnie z przepisem art. 2 ust. 7 lit. c) uważany jest za dalszego użytkownika.
Wykaz WE/numer WE	Wykaz WE to kombinacja trzech europejskich wykazów substancji związanych z poprzednimi przepisami UE dotyczącym chemikaliów: EINECS, ELINCS i NLP. Wykaz WE stanowi źródło numerów WE do identyfikacji substancji.
EOG	Europejski Obszar Gospodarczy. Umożliwia państwom EOG EFTA (Norwegia, Islandia i Liechtenstein) uczestniczenie w rynku wewnętrznym na podstawie stosowania przez nich odpowiedniego dorobku na rynku wewnętrznym. Wszystkie nowe odnośne przepisy wspólnotowe są dynamicznie wprowadzane do Umowy i są stosowane na terenie całego EOG, co zapewnia jednorodność rynku wewnętrznego.
EINECS	Europejski Wykaz Istniejących Substancji o Znaczeniu Komercyjnym
ELINCS	Europejski Wykaz Zgłoszonych Substancji Chemicznych
Scenariusz narażenia	Zespół warunków opisujących sposób produkcji lub stosowania substancji podczas jej etapów istnienia oraz sposób, w jaki producent lub importer kontroluje narażenie ludzi i środowiska lub w jaki zaleca dalszemu użytkownikowi sprawowanie takiej kontroli. Scenariusze narażenia mogą obejmować jeden określony proces lub zastosowanie lub też kilka procesów lub zastosowań, stosownie do sytuacji.
Importer	Osoba fizyczna lub prawna mająca siedzibę na terytorium Wspólnoty i odpowiedzialną za import
IUPAC	Międzynarodowa Unia Chemii Czystej i Stosowanej
Producent	Osoba fizyczna lub prawna mająca siedzibę na terytorium Wspólnoty,

	wytwarzająca substancję na terytorium Wspólnoty.
Substancja niewprowadzona	Substancja wymagająca rejestracji, której nie dotyczy procedura przejściowa przewidziana w rozporządzeniu REACH dla substancji wprowadzonych.
PBT	substancje trwałe, wykazujące zdolność do bioakumulacji i toksyczne, opisane w załączniku XIII.
Substancja wprowadzona*	Substancja, która spełnia co najmniej jedno z następujących kryteriów: a) jest zamieszczona w Europejskim Wykazie Istniejących Substancji o Znaczeniu Komercyjnym (EINECS); b) przynajmniej raz przed wejściem w życie rozporządzenia REACH została wyprodukowana na terytorium Wspólnoty lub krajów, które przystąpiły do Unii Europejskiej w dniu 1 maja 2004 r., lecz nie została wprowadzona do obrotu przez producenta lub importera; c) była wprowadzona do obrotu na terytorium Wspólnoty lub w krajach przystępujących do Unii Europejskiej z dniem 1 maja 2004 r. oraz w okresie od 18 września 1981 r. do 31 października 1993 r. włącznie była również wprowadzona do obrotu przez producenta lub importera i była uznana za zgłoszoną zgodnie z art. 8 ust. 1 dyrektywy 67/548/EWG, zmienionej dyrektywą 79/831/EWG, lecz nie spełnia definicji polimeru zawartej w dyrektywie 67/548/EWG, zmienionej dyrektywą 92/32/EWG pod warunkiem, że producent lub importer dysponuje pisemnym dowodem potwierdzającym ten fakt.
Preparat	Mieszanina lub roztwór składający się z dwóch lub większej liczby substancji.
PCB	Polichlorowane bifenyle
REACH	Rejestracja, ocena, udzielanie zezwoleń i stosowane ograniczenia w zakresie chemikaliów
Ograniczenie	Każdy warunek lub zakaz odnoszący się do produkcji, stosowania lub wprowadzania do obrotu.
Substancja	Pierwiastek chemiczny lub jego związki w stanie, w jakim występują w przyrodzie lub zostają uzyskane za pomocą procesu produkcyjnego, z wszelkimi dodatkami wymaganymi do zachowania ich trwałości oraz wszelkimi zanieczyszczeniami powstałymi w wyniku zastosowanego procesu, wyłączając rozpuszczalniki, które można oddzielić bez wpływu na stabilność i skład substancji.
SVHC	Substancje wzbudzające szczególnie duże obawy spełniające kryteria art. 57
vPvB	Substancje bardzo trwałe i wykazujące bardzo dużą zdolność do bioakumulacji zgodnie z definicją z załącznika XIII.

European Chemicals Agency
P.O. Box 400, FI-00121 Helsinki
<http://echa.europa.eu>